

Serie nouă
noiembrie 2014

11

(CLX)

36 pagini

10 lei

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

AM

MUZICALĂ

Din sumar:

*Monografia UNMB
Manifestări muzicale în Timișoara
La Traviata la ONB
“Orizantema de Aur” 2014
Primul nostru “Cerb”. Epilog
Festivalul “Volare” 2014*

În imagine:
soprana Aurclia Florian în premiera operei
Traviata de la Opera Națională
(Foto: Biroul de presă al ONB)

Muzica savantă

Liviu DĂNCEANU

Când am lansat sintagma „muzică savantă” au fost câțiva confrăți care s-au cam zburliat. Cum adică, muzică savantă”? Ei bine, într-o anume accepție a termenului *savant* – aceea de pricepere, măiestrie –, muzicile născute din exersarea principiilor estetice (în general) sunt, în covârșitoarea lor majoritate, muzici savante animate de caracterul erudit, de încăpățânarea cu care sunt create, precum și de maldărul de cunoștințe și informații pe care autorii lor trebuie să-l poseze și să-l vehiculeze. De altfel, erudiția, încăpățânarea și cultura sunt imanente muzicilor așa numite culte, muzici care, ivite din exercitarea autonomiei esteticului, sunt, de asemenea, asistate de profesionalismul compozitorilor, denotând un înalt nivel de instrucție și de virtuozitate tehnologică. Muzicile savante comportă legi de organizare sintactică și morfologică specifice, născute odată cu înflorirea marilor școli filosofice ale Antichității. Aceste muzici s-au reflectat, bunăoară, în culturile Indiei și Chinei, ca și în vechea Eladă, acolo unde s-au nutrit din investigarea legilor universului, pe baza analogiilor dintre sunet și număr, dintre rezonanța naturală și posibilitățile conștiinței noastre auditive în asimilarea ordinei pe care aceste analogii se sugerau. Așa s-a întâmplat că fenomenul muzical savant a ocupat un loc remarcabil în cadrul unor entități culturale complexe (Occidentul european, de pildă), ale unor epoci stilistice mai mult sau mai puțin unitare (: Evul Mediu, Renaștere, Baroc, Clasicism, Romantism, Modernism), ale unor curente și tendințe (școlile naționale, școala de la Mannheim, școlile de operă romană, venețiană, napolitană, școlile vieneze s.a.), tehnici și sisteme componistice (serialism, aleatorism, minimalism, fractalism etc). Periodizarea muzicii savante trebuie să țină cont de ponderea acelor caracteristici de timp, loc și mod ale organizărilor sonore, de mutațiile intervenite în tehnologia componistică sau, pur și simplu, de factorul cronologic, îndeobște nu numai respectat, ci și respectabil ori chiar determinant. Se pot astfel elabora o sumă de istorii ale muzicii savante în ceea ce privește evoluția genurilor și formelor, a organizărilor temporale și spațiale, a semiografiei, a stilurilor s.a.m.d. Rareori însă muzica savantă a profitat de istorii care să depășească evoluționismul plat ori viziunile orgolioase și reduționiste. Când cineva mă întrebă ce înseamnă muzica savantă, îi răspund cu parcinomie și nu fără o oarecare maliție, că a fost succesiv mamă, fiică, nepoată...Cu ea s-au logodit și identificat Perotinus, Palestrina, Monteverdi, Bach, Beethoven, Wagner, Enescu, Niculescu. Iar contemporanii n-au avut întotdeauna la adresa ei cuvintele cele mai cordiale, chiar dacă muzica savantă a mărturisit de fiecare dată un anume prezent. Or, trăirea în prezent, aflarea și recuperarea valorilor acestuia constituie testimoniul funciar al tinereții noastre spirituale. Omenirea îmbătrânește și aceasta se vede tocmai prin respingerea prezentului, prin refugierea tot mai frecventă și mai consistentă în

trecut, aidoma unui bătrân care rememorează în detaliu peripeții din cătănie, de exemplu, dar uită cu nonșalanță ce trebuie să facă în ziua respectivă. Nu-i mai puțin adevărat că metabolismul muzicii savante e reglat tot mai sever de legi entropice implacabile; că muzica nu mai este una și indivizibilă, ci avem de a face cu o puzderie de muzici în fața căreia melomanul are toate șansele să rămână perplex sau să suporte un vertij anihilant. Dar, tocmai pentru că azi există atâtea muzici savante, se cade ca una dintre ele să devină mama muzicilor viitoare. Se cade, dar nu e

musai. În tot cazul, parada variilor graiuri sonore se înverșunează, dacă nu să o găsească, măcar să o scormonească și să o reclame. Doar în acest fel muzica savantă contemporană este susceptibilă de a deveni o necesitate, lucrând în contul tradiției. Căci muzicile savante sunt alcătuirii ce se revoltă înainte de toate împotriva inerției și convenționalului, a lenei cuibărită în sufletele și spiritele noastre. Apoi, ele cutează să întrețină acea „nebulie a tăcerii”, pe care Cioran o numea simplu: *muzica*.

DIN SUMAR

Muzică la Timișoara	2
Monografia UNMB	4-6
Remember R. Oschanitzky (2)	7
La Traviata la ONB	8-10
Enescu - Orfeu moldav	12
Colocviul “Sabin V. Drăgoi”	14
Vioara lui Enescu	15
Verdi în mirabil	16
CD-portret F. Bogardo	19
“Crizantema de aur” 2014	20-23
Primul nostru “Cerb”. Epilog	24-25
Music-hall	26-27
Concursuri rock-folk	30-31
Duete	33
Discuri	34-35

Orchestra Națională de Tineret a Spaniei

Grigore Constantinescu

Joven Orquesta Nacional de España - pe scurt JONDE, pentru prima dată invitată în România, pentru două festivaluri de vară, desfășurate la Sinaia și București, a debutat în fața publicului Capitalei pe prima scenă muzicală a țării, Ateneul Român, în cadrul programelor proiectate de organizatorii Verii Magice, societatea culturală Lanto Communication, condusă de către Dorin Ioniță. Fondată cu mai mult de trei decenii în urmă, Orchestra are deja propria sa istorie în Spania, la care a adăugat prezențe de succes în turnee artistice

desfășurate în numeroase centre culturale ale lumii, prioritar europene. Din ceea ce se poate înțelege, prin susținerea programului de concert bucureștean, pregătit și condus de un maestru german, Lutz Koehler, profesor de dirijat orchestră la Universitatea de Arte Berlin, scopul activității ansamblului este asemănător cu cel al formațiilor existente actualmente și la noi. Doar că, de-a lungul timpului, producția generațiilor de profesioniști, interpreți de simfonic, a numărat deja câteva promoții importante, ultimele formate de acest profesor. Koehler dovedește o orientare repertorială interesantă, gândită pentru turneu pe două direcții: marile aniversări ale anului – Richard Strauss și, pe de altă parte, muzica

aparținând școlii naționale spaniole de compoziție, reprezentată prin Josquin Turina și Jesus Guridi. Aceste câteva informații sunt menite să ne introducă în mijlocul evenimentului la care am asistat, cu convingerea că cele trei decenii de profesionalizare asigură spaniolilor garanția unui flux continuu al progresului ansamblurilor orchestrale. Nu știam prea mult despre performanțele unui astfel de simfonic de tineret iberic. Acum suntem convinși că ne-am întâlnit cu un considerabil număr (cei 100 membri ai orchestrei) de talente în curs de afirmare, idee fundamentală pentru perspectiva simfonismului contemporan. Succesul este, pentru publicul entuziast din sala Ateneului Român, o demonstrație convingătoare.

Suntem desigur interesați de muzica școlii componistice spaniole, din care cunoaștem încă prea puțin. Au fost două prime audiții. Simfonia *Sevilliana* op.23 de Turina are pecetea inspirației naționale, dar și măiestria construcției formale, deși oarecum prea stufoasă în ritmică și motive. O preferință anume ar fi pentru expresia și coloristica timbrală a părții a doua, *Por el rio Guadalquivir*, prin picturalitate timbrală. Mai diverse, ca derulare a miniaturilor orchestrale, cele *Diez Melodias vascas* de Jesus Guridi oglindesc specificul artistic particular al muzicii din Țara Bascilor, zonă de proveniență maternă pentru marele Maurice Ravel. Să

apreciem însă pledoaria ansamblului pentru creațiile teritoriilor peninsulei iberice, ale căror rezonanțe se perpetuează în întreaga Europă. Probabil că, cu cele două partituri celebre straussiene, Lutz Koehler a contat pe un succes de răsunet, ceea ce este justificat cu *Till Eulenspiegel* și Suita *Der Rosenkavalier*. Savoarea sonorului, claritatea și promptitudinea decupajului ritmic, varietatea spectacolului nuanțelor, generozitatea trăirilor emoționale sunt rezultatul unor reglări detaliate ale

repetițiilor care transformă studiile de orchestră într-o valoroasă operă artistică. Aplauzele au solicitat un supliment, firește.

Dirijorul și muzicienii săi au aprins focul reflectoarelor asupra strălucitoarelor și tragicelor momente ce fac din *Carmen* de Bizet un simbol. Impresionantă trăire, diversă și unitară, muzica dăruită nouă de spanioli a împlinit întru totul așteptările unei asemenea Orchestre naționale de tineret, sub emblema latină de quod erat demonstrandum.

Lanțul festinurilor muzicale țimișorene

Damian VULPE

Dacă la intrarea în oraș la Muzeul Satului au fost expuse și oferite țimișorenilor roadele toamnei, în miezul urbei, muzica a fost atotcuprinzătoare. De la muzica veche la cea de ultimă oră, de creatori din toate colțurile lumii,

neocolind pe cei din preajmă, au fost oferite de deosebit de variate formații instrumentale dar și vocale. Astfel au luat naștere uneori și probleme de opțiune în alegerea ofertei concertistice. De la Zilele muzicale Enescu-Bartók, cu cele doar două concerte anul acesta, și cea de a IX-a ediție a deja bine implementatului Festival de Muzică Veche, a venit ca o noutate Festivalul de Muzică Nouă „Intrada” suprapunându-se ca și Timorgelfest-ul, toate de altfel sub aripa ocrotitoare a Filarmonicii „Banatul” la care s-a alăturat și cel de al II-lea Congres de Muzicologie sub egida Societății Internaționale de Studii Muzicale. Toate cu o participare masivă internațională de interpreți, compozitori și muzicologi care au invadat realmente manifestările. Nici Opera Națională Română nu a fost

absentă în aceste zile de septembrie, inaugurându-și stagiunea după acel răsunător succes cu spectacolele din Parcul Rozelor de la sfârșitul verii.

Cele două concerte simfonice sub genericul Zilele muzicale Enescu-Bartók au adus firave mărturii ale valoroaselor creații. Dacă cele 4 lieduri de Enescu orchestrate de Erich Bergel în interpretarea lui Marius Vlad Budoiu au stârnit interesul, *Rapsodia a II-a* s-a văzut că figurează doar de complezanță, iar cele 5 *Tablouri ungare* au fost alese doar ca să marcheze palid prezența lui Bartók. În schimb dirijorii s-au axat mai mult spre reușita meditațiilor de O. Mesiaen (Radu Popa) respectiv suita *Tricornul de M. de Falla* (Mihnea Ignat). Dintre pianistii soliști Mihai Ungureanu cu *Concertino-ul de D. Lipatti* și țimișoreanul Andrei Banciu cu *Beethoven III I-am apreciat mai ales pe al doilea pentru interpretarea sa.*

Muzica Veche constituită într-un festival ajuns la a IX-a ediție prin strădania coordonatorului său violonistul Codrin Emandi care a pornit în realizările sale cu ansamblul de muzică barocă „La Follia”. Cele nouă concerte prezentate cu un impresionant număr de interpreți de peste hotare, care au venit cu instrumentele lor de epocă dar și soliști vocali ne-au oferit realizările lor din acest domeniu tot mai savurat de ascultători. Astfel s-a putut asculta live și la Timișoara o serie întreagă de lucrări ale unor creatori din jurul secolelor XVI și XVII-lea ca Pablo Bruna, Andrea Falconieri, Barbara Strozzi, Luis de Narvaez, Alonso Mudarra sau Carlo Monza, pe lângă a celor prea bine cunoscuți ai perioadei. Și instrumentele pe care s-a cântat au fost pentru ochi un festin.

În ultima perioadă a lunii septembrie și-a pus amprenta în viața muzicală țimișoreană și

Muzica Nouă cu Festivalul „Intrada” dedicat acesteia, prin tot atâtea manifestări cu variate recitaluri, concerte camerale, electronice, workshop-uri, spectacol de operă și simpozion de muzicologie. Lucrările unor creatori din mai toată Europa dar și de peste ocean alături de cele autohtone de vădit rafinament artistic au constituit fondul sonor de o mare varietate și pregnanță ritmică. Aportul țimișorenilor a fost în primul rând prin cel al interpreților dar și latura creatoare a avut contribuția ei prin lucrările compozitorilor Remus Georgescu și a discipolilor săi Gabriel Almași și Gabriel Mălăncioiu, ultimul prezent și la Simpozionul de Muzicologie cu expunerea *Ecouri ale gândirii muzicale enesciene în creația proprie.*

Două momente au marcat desfășurarea festivalului – Concertul Portret al compozitorului Viorel Munteanu exponent al școlii ieșene cu ocazia împlinirii a 70 de ani de viață și spectacolul de încheiere cu opera „Orestia III” (Eumenidele) de Aurel Stroe cu aportul deosebit al saxofonistului francez Daniel Kientzy și tânărul Cezar Verlan la pupitrul dirijoral prilejuind lui Cristian Ardelean o evoluție scenică și vocală deosebită în rolul titular.

Și tot în aceste zile (26-28 IX) s-a desfășurat și cel de al II-lea Congres de Muzicologie organizat prin Conf.univ.dr. Veronica Demenescu de Societatea Internațională de Studii Muzicale de la a cărei tribună și-au prezentat lucrări valoroase de la Prof.univ.dr. Dan Buciu până la proasprții absolvenți ai Facultății de muzică țimișorene Maria Vâtcă, Katy-Gianina Strugaru sau Mircea Sturza.

Timorgelfest-ul cu concerte interesante susținute de soliști de marcă la Catedrala Romano-Catolică, Biserica Adventistă „Betania” sau Aula Universității de Vest, programate și la Arad sau Reșița se desfășoară conducându-ne parcă spre Festivalul Operei Naționale Române din Timișoara din octombrie.

Monografia Conservatorului bucureștean

Carmen MANEA

Printre evenimentele importante care au marcat aniversarea celor 150 de ani de existență a Conservatorului bucureștean s-a numărat lansarea de către Editura UNMB a volumului al IV-lea al monografiei intitulată **Universitatea Națională de Muzică din București la 140 de ani**, realizată de academicianul Octavian Lazăr Cosma.

Operă monumentală prin proporții (care însumează în cele patru volume peste 2500 de pagini) cât și prin conținut, fără echivalent în istoria muzicii românești, monografia analizează cu rigoare științifică și excepțional talent, drumul parcurs de instituția de învățământ superior de la înființare și până în contemporaneitate.

Volumul al IV-lea, cel mai amplu ca dimensiuni, cuprinzând 812 pagini, realizează o retrospectivă panoramică a perioadei 1974-2004, în care sunt menționate (și comentate) evenimentele principale ale fiecărui an universitar în parte.

Maestrul Octavian Lazăr Cosma demonstrează încă o dată calitățile de admirabil specialist în istoria muzicii și în cultura românească, precum și capacitatea de a evalua obiectiv etapele parcurse de învățământului universitar bucureștean - în perioade adeseori dificile, marcate de ideologia și practicile comuniste - și a defini personalitățile care au contribuit la formarea generațiilor succesive de muzicieni. Lucrarea evidențiază vocația și instinctul creator al autorului, dar și experiența sa vastă în domeniul istoriei muzicii și al culturii românești. Din postura cercetătorului de elită și a muzicologului avizat, domnia sa are capacitatea de a evalua obiectiv și de a ierarhiza corect contribuțiile în domeniul pedagogic, artistic și științific din perioadele investigate. De-a lungul timpului, și-a extins experiența și și-a disciplinat vocația, reușind să-și etaleze calitățile atât în cercetarea documentelor și faptelor (prin analiză), cât și în demersul de evaluare a acestora (de sinteză). În calitate de istoric și critic, autor a numeroase lucrări dedicate muzicii românești, dar și ca pedagog care a colaborat în cadrul instituției bucureștene mai bine de jumătate de secol, maestrul Cosma are o vastă experiență care îi oferă o imagine de ansamblu asupra evenimentelor; nu neglijează nimic, realizând numeroase restituții și reconsiderări, iar în cazul unor situații controversate, își exprimă cu curaj opiniile sale echilibrate.

Așa cum menționează autorul, volumul al IV-lea

„valorifică pe baza multiplelor evidențe documentare – afișe, scripte, programe și relatări, dar nu numai – drumul mereu ascendent străbătut, traversând vectorii ce i-au imprimat dramatica și fabuloasa activitate”. Pornind de la analiza detaliată a documentelor selectate (abordate prin prisma propriilor metode de evaluare) și de la mărturii parțiale, asemănătoare unor fascicule de lumină provenind din unghiuri diferite, autorul a perceput la confluența acestora zona cea mai intens luminată, cea mai susceptibilă de adevăr; a reușit să realizeze proporțiile și particularitățile unei construcții armonioase, monumentală prin dimensiuni și valoare. Infatigabilul maestru a petrecut mult timp în arhive, în condiții precare, unde aerul plin de praf era aproape irespirabil. A făcut-o cu devotament și cu convingerea că numai așa va reuși să ofere o relatare corectă și cuprinzătoare, pe care domnia sa o consideră necesară “viitorilor muzicieni decisi să-și închine viața frumosului, înfruntând provocările, trecând prin filtrele exigențelor, pentru a-și adjuceca personalitatea în vederea etalării mirificelor capodopere, pe meridianele globului”. Evocând drumul parcurs de Conservatorul bucureștean și evenimentele care i-au marcat zburciștata existență, lucrarea menționează contribuțiile prestigioase ale măștrilor care au activat în perioada respectivă ca pedagogi, interpreți, compozitori, sau teoreticieni; aportul

Dan Dediu, Octavian Lazăr Cosma, Dan Buciu, Mihai Cosma

lor a influențat benefic pregătirea studenților și, în sens mai larg, progresul învățământului universitar și al muzicii românești.

Lucrarea demonstrează pe lângă cunoașterea cuprinzătoare a unor personalități și evenimente care au marcat existența Conservatorului bucureștean pe parcursul a patru decenii, o metodă de abordare și o viziune originală. Cercetarea se remarcă prin calitatea informației, prin consistența expunerii, prin claritatea formulării ideilor și prin rigoarea comentariilor. Redactarea, de la prima pagină și până la index, sintetizează reperele unei construcții ideatice solide; gândirea generoasă, de factură enciclopedică se manifestă pe tot parcursul cercetării, de la analiza documentelor, până la corelații istorice și ideologice interesante. Argumentele de ordin științific, sunt susținute prin implicarea afectivă evidentă a autorului și de explicațiile provenite din experiența proprie în calitate de muzicolog și pedagog.

Ansamblul este construit cu rigoare și pasiune, cu competență și atenție la detalii și la proporțiile mari. Sarcina de a restabili adevărul, asumată de autor, nu a fost ușoară, deoarece în multe situații, anecdoticul și legendarul s-au stratificat peste liniile existenței, falsificând datele, chiar și percepția unor specialiști. De la primele pagini se remarcă bogăția informației, prezentarea sobră și echilibrată a datelor și așezarea lor atentă în timp și spațiu, cu o interpretare ideologică impecabilă, realizată în stil personal.

În perioada 1974-1989 sunt menționate numeroasele dificultăți datorate aplicării politicii și ideologiei comuniste; în Conservator “constrângerile bugetare” au drept consecințe “alipiri și comasări de catedre”, “scăderea cifrei de școlarizare”, mărirea normelor didactice, introducerea unui număr mare de ore destinate “studierii noilor documente de partid”, organizarea manifestărilor muzicale în fabrici și uzine pentru “integrarea învățământului cu producția”, crearea “brigăzilor de muncă patriotică”, restricționarea deplasărilor în străinătate ale profesorilor și ale studenților, participarea la festivalul

survenite la toate nivelurile: “reabilitarea celor două facultăți”, “redresarea cifrelor de școlarizare”, transformarea Conservatorului în Academia de Muzică (1990), în Universitate de Muzică (1997) și în Universitatea Națională de Muzică (2001), contribuțiile rectorilor, reintroducerea secției de Muzică religioasă, organizarea doctoratelor

în strategiile ce intrau în acțiune în segmentul respectiv, suma acestora contribuind la impunerea cadrului ce nu avea limite, variind în funcție de clasă și student” (pag. 716).

Lucrarea monumentală, realizată cu pasiune și profesionalism de academicianul Octavian Lazăr Cosma demonstrează convingător că percepția presupune totdeauna o

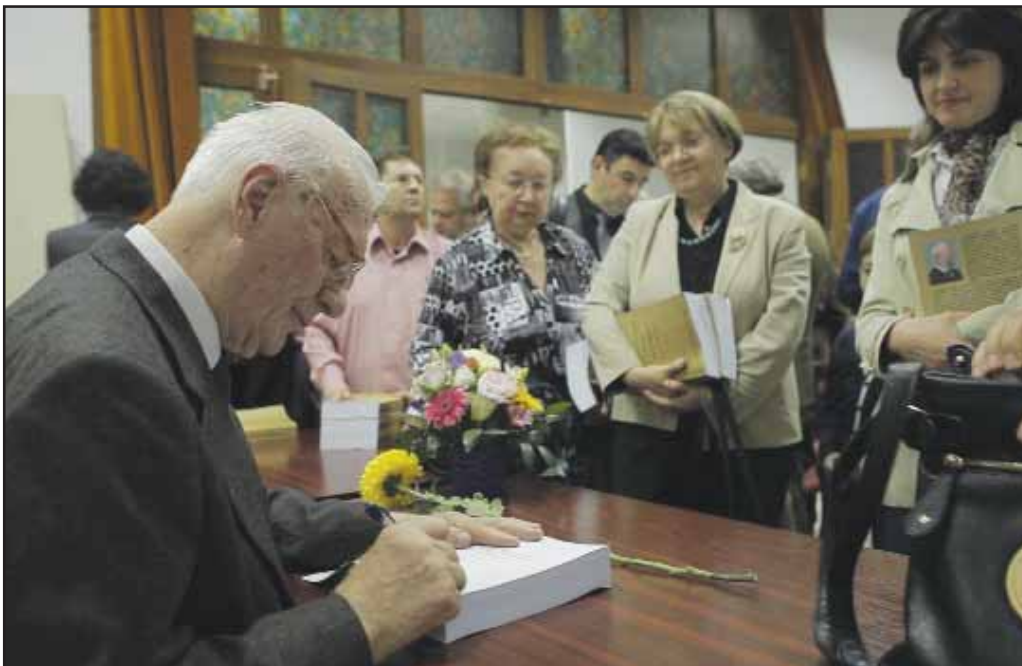

și multe evenimente pozitive (ori negative) petrecute în instituție. Autorul menționează că în anul 2004, în care UNMB aniversa 140 de ani de la înființare, dispunea “de condițiile

apercepție, o anticipație din partea cercetătorului. În istorie, faptele nu sunt izolate ca în realitate, ci formează o imagine de ansamblu, prin urmare, spre a obține această

imagine este necesară o sinteză a evenimentelor, un proces de condensare a lor. Este ceea ce a realizat în mod strălucit autorul monografiei; domnia sa a explicat evenimentele prin antecedentele și cauzalitatea lor, oferindu-ne posibilitatea înțelegerii semnificațiilor acestora.

Parcurgând volumul amplu și dens în același timp, mi-am amintit cuvintele lui George Călinescu: “Istoria literară este o știință cu legi inefabile și o sinteză epică”. Grație contribuției inestimabile a maestrului Cosma, cei care și-au confundat existența cu cea a instituției în cele patru decenii analizate - în calitate de pedagogi ori studenți -, retrăiesc cu emoție evenimentele relatate în carte cu onestitate, în mod convingător, cu implicarea afectivă a autorului și, în același timp, în spirit critic. Elaborarea cărții stă mărturie pentru talentul și competențele de excepție ale distinsului autor, care îmbină cu măiestrie finețea analizei, informația umanistului, ochiul esteticianului,

“Cântarea României” etc. În pofida tuturor dificultăților, maestrul și studenții și-au continuat activitatea cu responsabilitate și pasiune, mergând pe drumul ascendent trasat de înaintași.

După anul 1989 sunt comentate pertinent schimbările

necesare desfășurării unei activități complexe, al cărei obiectiv general urmărește pregătirea muzicienilor profesioniști în domeniile aferente. Deja se cristalizase un ritual al anului universitar, ale cărui momente se sedimentaseră puternic, tradiția, experiența având un rol determinant

capacitatea de a nuanța judecățile și, nu în ultimul rând, utilizarea metodei comparatiste. În același timp, lucrarea este foarte utilă pentru tânăra generație, care va trebui să continue cercetarea în viitor.

Așa cum vârful piramidei este prefigurat în prima piatră din fundamentul ei, tot așa, istoria Conservatorului bucureștean - de la origini și până în prezent -, realizată de maestrul Cosma, poartă în ea sensurile și scopurile urmărite de prestigioasa instituție de învățământ muzical. O astfel de lucrare oferă cititorilor, pe lângă informații prețioase și judecăți echilibrate, sentimentul ordinii, al respectării și promovării adevăratelor valori. Cartea se impune prin adâncimea investigațiilor, prin interpretarea științifică a datelor, printr-o expunere aleasă, de înaltă ținută intelectuală, în același timp atrăgătoare și unitară.

Mesajul acestei cărți este că cercetarea trebuie să continue în mod intens și conștient pentru ca semnele să fie descifrate. Demersul autorului conține valențe deschise spre toate etapele parcurse de instituție, cât și învățăminte prețioase pentru muzicienii de azi și de mâine. Considerăm că impresionantul volum

ciclului se remarcă prin abordarea dinamică, deschisă, realizată în spirit dialectic, în conformitate cu viziunea autorului. Monografia îl recomandă pe autor în calitate de excelent cercetător de arhive, de cititor tenace și devotat - în stare să descopere instantaneu esențialul -, de admirabil evocator de personalități și evenimente, de comentator avizat și inepuizabil al unor fapte, dar și de exeget cu criterii obiective în evaluarea datelor.

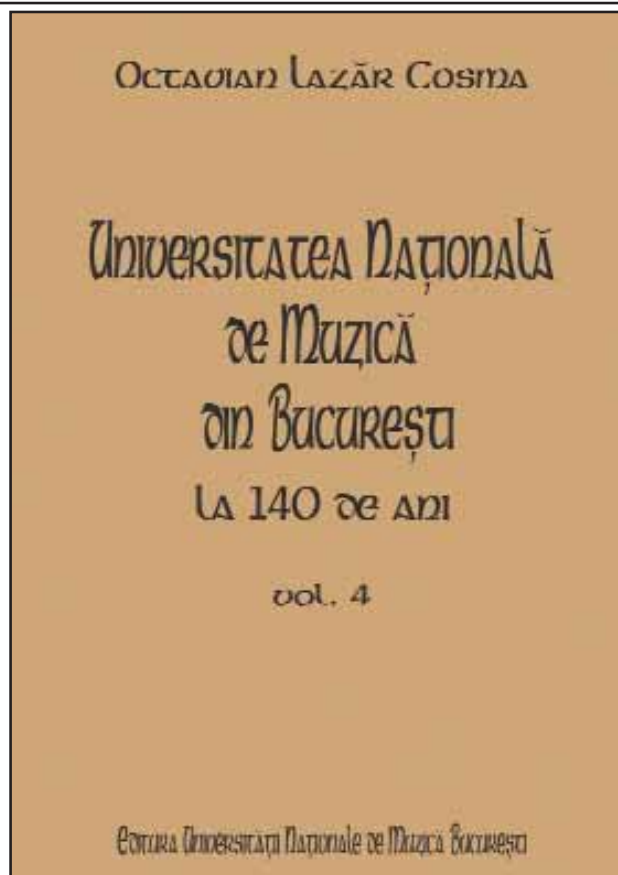
Sub raportul calității informației și al judecăților de valoare, lucrarea constituie o sursă nesecată pentru cercetătorii actuali și pentru cei care vor continua demersul. Citirea, sau mai bine zis meditarea asupra capitolelor ei - chiar asupra unor idei, ori fraze singulare -, aduce o nouă perspectivă asupra evenimentelor. Și când ajungem la sfârșit, simțim nevoia

trebuie studiat și dincolo de tematica propriu-zisă, ca pe o narațiune cu vocație autonomă, care aspiră la propria formulă. Stilul simplu și alert, expunerea gradată și bine condusă, observațiile juste și comentariile interesante, precum și autoritatea concluziilor, ne îndreptătesc să anticipăm succesul acestei cărți.

Toate cele patru volume ale

de a reveni la prima pagină (sau asupra unor pasaje) și să reluăm lectura. În special, dacă o veți citi, așa cum am făcut eu, cu creionul în mână, subliniind ideile. Faceți bine dacă o mai citiți o dată! Este ca și cum, repetând o călătorie lungă, cu priveliști minunate, te-ai așeza și ai contempla în liniște ceea ce ai văzut cândva. Cine oare nu a încercat

măcar o dată să repete o atât de frumoasă călătorie?

Lucrarea se remarcă prin aprecierea echilibrată, totdeauna justă, fără entuziasme nelalocul lor, dar și fără excese de criticism la adresa atitudinilor ori evenimentelor, văzute în dimensiuni reale. Ea se adresează în primul rând specialiștilor, dar, prin expunerea sistematică și clară, prin bogăția ideatică și prin vastitatea materialului informațional pe care îl valorifică, prin competența și autoritatea comentariilor, va rămâne, nu numai un manual al studenților, ci va interesa pe orice om de cultură dornic să cunoască istoria Conservatorului și, în sens mai larg, istoria muzicii românești. Consecvent principiilor proprii, distinsul autor demonstrează a fi, cum spune un dicton latin „mereu același, dar nu în același fel” (*semper idem sed non eodem modo*).

În opinia mea, monografia realizată de maestrul Cosma constituie o lucrare fundamentală, care apare o dată la un secol și poate o singură dată într-o cultură. Pentru UNMB, aceasta va rămâne o operă capitală la care vor face referire toți cei care vor continua să cerceteze locul și contribuția instituției în cadrul învățământului muzical universitar românesc și internațional.

Remember RICHARD OSCHANITZKY (1939–1979)

Alex VASILIU

(Continuare din numărul trecut)

Evoluția concepției lui Richard Oschanitzky în privința relației muzică academică europeană – jazz a fost marcată de *Toccata pentru pian și septet de jazz* (1966), *Variațiunile simfonice pentru pian, orchestră simfonică și bigband* (1971) – primul opus în care autorul român a avut ideea simplă, dar genială de a folosi aceeași temă melodică în manieră academic-europeană și jazzistică -, și *Dublul Concert pentru pian, saxofon tenor, orchestră simfonică și bigband* (1970). Cele două tipuri de ansambluri instrumentale pentru care au fost compuse *Variațiunile simfonice* și *Dublul Concert* argumentează concepția unificatoare a modurilor de compoziție demonstrate de Oschanitzky a nu fi atât de antagoniste pe cât se crede. Capodopera lui Oschanitzky în genul de fuziune jazz-simfonic, *Dublul Concert*, a fost înregistrată la Radiodifuziunea din Leipzig în 1970 cu autorul la pian, dar interpretată în primă audiție mondială cu public abia în noiembrie 2006 la Iași de Nicolas Simion (saxofon alto), orchestra Filarmonicii din Iași dirijată de Peter Oschanitzky.

Concertul a avut prima audiție la București în decembrie același an, cu soliștii menționați și orchestra Societății Române de Radio condusă de Sabin Păutza. De atunci, *Dublul Concert* a mai fost interpretat, de fiecare dată din inițiativa lui Nicolas Simion, un admirator al creației lui Oschanitzky, cu orchestra filarmonicii din Bacău, și din nou cu orchestra Radio-ului Public (2012).

Se poate afirma fără exagerare că Oschanitzky a fost, în România, un herald al stilurilor etno-jazz, jazz-cameral și jazz-simfonic, sincronizat cu experimentele din Europa și America de Nord. Însă el a argumentat mult mai convingător decât alți compozitori (importanți, începând cu George Gershwin) despre care s-a crezut decenii la rând că au scris jazz-simfonic.

La fel de importantă rămâne o altă latură a creativității lui Richard Oschanitzky: muzica de film. În acest domeniu se pot vedea și acum rezultatele excepționale ale culturii sale muzicale complete. În funcție de scenariul și de viziunea regizorilor, Oschanitzky a compus muzică ușoară, jazz, cântece pentru formații

corale, partituri simfonice și camerale. Totul cu o ușurință, cu o perfectă adaptare la povestea, personajele și atmosfera filmelor (de animație, documentare, de ficțiune). În domeniul muzicii de film, de teatru și de televiziune, calitățile sale excepționale constau în originalitatea și virtuozitatea ideilor compoziționale, în rapiditatea cu care le punea în partitură sau le concretiza spontan în studioul de înregistrare, în plasticitatea și autonomia fluxului muzical ascultat independent de imagine. Doar câteva exemple aici: "Un film cu o față fermecătoare" (1966), "Comedia gamelor" (1969), "Ciprian Porumbescu" (1972), "Un comisar acuză" (1973), "Clipa" (1979).

Adăugând la toate domeniile artistice evocate lunga serie de cântece compuse pentru festivalul "Te apăr, și te cânt patria mea", prezența aproape permanentă în emisiunile de divertisment ale Televiziunii ca pianist și conducător de formații de jazz, înregistrările la Radio și "Electrecord", aranjamentele muzicale și pregătirea soliștilor la Concursul și Festivalul "Cerbul de Aur" (1968-1971), recitalurile de jazz în cluburi, decenii la rând neștiutele preocupări compoziționale în genuri clasice – putem avea imaginea tot mai aproape de realitate a unui muzician de mare cultură, rafinament și originalitate. Un pianist care ar fi putut deveni solist de concert, dacă ar fi fost interesat. Un compozitor de muzică de film cu o carieră mondială excepțională, dacă s-ar fi stabilit la Hollywood (unde ar fi fost egalul unor Henri Mancini, Lalo Schiffrin sau André Previn), la Paris (unde ar fi făcut societate aleasă, și poate i-ar fi întrecut pe Michel Legrand și Vladimir Cosma).

Generațiile tinere îl descoperă pe Richard Oschanitzky pe youtube, unde sunt postate câteva piese scurte, seria de jazz cameral "*Barlovento*", *Variațiunile Simfonice*, lucrări de freejazz, *Dublul Concert*, etc. Tot acolo, și la unele posturi tv, pot fi urmărite o parte din filmele la care a scris partitura muzicală. *Dublul cd "Romanian Jazz Masters. Memorial Richard Oschanitzky. Vol. I"*, editat în 2006 este epuizat. La aceeași casă de discuri "7dream records", tot sub îngrijirea lui Nicolas Simion, va fi publicat volumul al II-lea. Alte înregistrări documentare realizate de Oschanitzky la Radio și "Electrecord" în calitate de compozitor, aranjour, pianist și conducător de formații vor ilustra stilurile bossanova și etnojazz, în care muzicianul român a lăsat adevărate capodopere.

Lansarea dublului cd a avut loc marți 16 octombrie în Aula Palatului Cantacuzino, sediul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor. Au fost prezenți muzicieni, oameni de radio și televiziune cu care a colaborat, muzicologi.

La Traviata deschide noua Operă din București

Mihai-Alexandru CANCIOVICI

Opera Națională și-a respectat promisiunea, câștigând pariul, de a redeschide porțile la 30 octombrie cu „Traviata” de G. Verdi, într-o nouă producție a unui renumit regizor englez Paul Curran.

Se cuvine să menționăm efortul substanțial al instituției de a efectua renovarea clădirii, a sălii de spectacole, și implicit, a scenei într-un interval incredibil de scurt, în 3 luni. După cum se știe, asemenea operații se produc în lume, teatrele respective, fiind mutate cu spectacolele în alte locuri. În cazul de față, toate aceste transformări s-au produs fără perturbarea stagiunii, așa încât la data fixată publicul a putut intra într-o sală nouă, cu o acustică vădit îmbunătățită, cu o fosă orchestrală lărgită, ceea ce conferă întregului ansamblu artistic o haină de sărbătoare.

În acest context, spectacolul cu „Traviata” mult așteptat de public, într-o nouă producție, s-a bucurat de contribuția unei echipe de realizatori

de clasă înaltă: regizorul englez Paul Curran, cunoscut prin producțiile sale de la Teatro La Fenice din Veneția, de la Metropolitan din New York, de la Opera din Los Angeles ori cea din Tokio, scenograful irlandez Gary McCann, lighting-designer-ul american Paul Hackenmueller și

anumită sensibilitate și simțire în a-și trăi viața, fiind obligată de o boală nemiloasă să-și capete cu greu fiecare clipă de fericire în așteptarea unui sfârșit implacabil. Primele semne ale bolii sunt marcate simbolic, încă din actul I al operei: pe preludiu, ei i se face o perfuzie pentru a se putea pregăti pentru

dirijorul englez Alexander Prior.

În această producție, Paul Curran îmbină clasicul cu noile orientări regizorale, realizând un spectacol interesant printr-o gândire profundă a relației dintre personaje, în ambianța unei societăți franceze din secolul al XX-lea, la sfârșitul anilor '50. Pentru el, Violetta Valéry rămâne o prostituată de lux, cu o

petrecerea ce urma să aibă loc, în timpul balului, are o sincopă și leșină.

Ceea ce mi se pare semnificativ în spectacolul de față este faptul că Paul Curran nu trădează în nici un fel, mesajul lui Verdi și al libretistului Francesco Maria Piave, bazat pe romanul lui Alexandre Dumas-fiul „Dama cu cameli”. Urmărind, în ultima vreme, numeroasele înscenări ale „Traviatei” din lume, care se despart, uneori flagrant, de la stilistica și frumusețea operei verdiene, montarea aceasta este gândită ca un spectacol modern ce se adresează unui public tânăr, pastrându-și, însă, coordonatele ei clasice. Transpoziția într-un alt secol, la finele anilor '50, când societatea franceză trăia o anumită decadentă de început a moravurilor, nu impietează cu nimic atmosfera „Traviatei” cu care ne obișnuisem. Violetta, de acum, este o femeie din anii '50, o prostituată de lux, elegantă și prin stilul de mobilier pe care-l afișează, rămânând, însă,

săracă datorită unor cheltuieli extravagante pe care le-a făcut, în scopul trăirii cu intensitate a vieții. Ea este perfect conștientă că va muri, își apără cu vehemență iubitul, devine chiar violentă cu Giorgio Germont, tatăl acestuia, care încearcă să rupă legătura ei de dragoste. Ajunge în final să fie o ființă distrusă de boală, nefericită care-și așteaptă sfârșitul cu speranța de a-si mai revedea, încă o dată iubitul. Superb este realizat, după mine, actul final al operei, într-o cameră goală, austeră, cu un singur pat în care își trăiește ultimele clipe Violetta.

Spectacolul este omogen și coerent în gândire, fiind servit de o scenografie elegantă, chiar rafinată. Mobilierul folosit este luxos și funcțional. Sugestiv este faptul că Violetta devine falită, iar muncitorii sosesc și-i cară tablourile din casă. Costumele sunt și ele potrivite

aceste detalii de îmbrăcăminte mi se par urâte și nepotrivite. În actul al II-lea, la balul de la Flora, regizorul

Ceea ce însă putem aprecia este faptul că regizorul a lucrat teatral cu coriștii, dar și cu interpreții

elimină baletul toreadorilor și al țigăncilor, folosind pe rând corul feminin și cel masculin, în calitate de

personaje ale momentului.

Mișcarea este ingenios construită core-grafic, coriștii fiind obligați să danseze. Ce aș putea reproșa acestei scene este folosirea ochelarilor de soare, care probabil înlocuiesc măștile balului mascat. Acest simbol coboară, în opinia mea, secvența respectivă în derizoriu. Ar fi putut lipsi aici și un exces de vulgaritate pe care-l considerăm neartistic: câteva prostituate de lux de la acest bal mascat dezbracă până la brâu pe unii dintre

bărbați și-i „călăresc”, marcând astfel dezmațul general. Suntem convinși că regizorul a dorit să sublinieze decadența unei lumi din saloanele pariziene ale anilor '50, dar limbajul teatral folosit este mult prea îngroșat.

principali. Spectacolul capătă dramatism prin teatralizare și păstrarea relațiilor dintre personaje. Acesta mi se pare marele câștig al montărilor moderne în teatrul liric. Micile observații critice sunt neesențiale și nu pot știrbi un spectacol frumos și echilibrat realizat.

Am văzut ambele reprezentații cu cele două distribuții și le putem discuta încercând să fim cât mai obiectivi în analiză.

Violetta a fost întruchipată la premieră de tânăra speranță a școlii românești de canto, Aurelia Florian, ajunsă în prezent pe importante scene din Europa. Ea posedă o voce frumoasă, bine lucrată în toate registrele. A făcut un progres evident de acum câțiva ani de când a debutat. Este sensibilă, muzicală, a știut să-și dozeze rolul atât de bine, încât a interpretat un act III la un înalt nivel, cântând pe pat, așezată pe spate, într-o poziție incomodă și grea, aria „Addio del passato”, marcând pe frază cu înaltă simțire drama Violettei muribunde. O mai așteptăm cu real interes și în alte roluri.

În distribuția a doua, am ascultat-o pe soprana canadiană Sipiwe McKenzie, o voce robustă, dar, după opinia mea, nepotrivită pentru Violetta. În pasajele mezza-voce a

perioadei respective. Aș avea doar două rezerve asupra lor: Violetta poartă pantaloni moderni la țară (vestimentație greu de înțeles pentru momentul respectiv și pentru stilul locuinței) și croiala rochiei de la balul Florei Bervoix. Amândouă

fost sensibilă, a interpretat actoricește destul de bine rolul, dar impresia generală finală a mea a fost că nu am văzut o reală Violetta, trezindu-mi nostalgii mari din trecut, la amintirea unor importante soprane care au cântat acest rol, precum: Virginia Zeani, Magda Ianculescu, Ileana Cotrubaș, Eugenia Moldoveanu, Angela Gheorghiu, Elena Moșuc, Felicia Filip, Silvia Voinea, Victoria Bezetti. În memoria noastră reculul în timp este în dezavantajul cântăreței canadiene.

Cei doi tineri care l-au întruchipat pe Alfredo au fost tenorii: Ioan Hotea și Lucian Corchiș. Hotea este un foarte tânăr cântăreț, cu o voce care promite să devină reprezentativă pentru vârsta sa. Are un acut și-un atac sigur, este mobil actoricește și se racordează foarte bine cu partenera. După opinia noastră, însă, în acest moment, este poate prea crud pentru o asemenea partitură pe care trebuie s-o perfecteze în timp și să și-o așeze în glas. Are anumite stângăcii juvenile inerente, în ciuda timbrului său cuceritor. Toate aceste observații sunt firești la această dată. Suntem siguri că în timp, el va lucra mai mult pe frază și se va maturiza, adecvat unui asemenea personaj.

Lucian Corchiș este, după opinia noastră, o speranță a liricii tinere care a devenit certitudine. Este deosebit de sensibil, rafinat, elegant, are fraze superbe, cu o pronunție, stilistic vorbind, foarte italiană. Creează un personaj romantic pe care cu greu îl poți uita. Se vede deja la el o experiență scenică a interpretării acestui rol, ceea ce îl face să fie credibil.

Cei doi baritoni care l-au întrupat pe Germont au fost Ionuț Pascu și Iordache Basalic. Pascu a devenit, în prezent, un artist căutat și cerut de importante teatre din străinătate pentru vocea sa frumoasă, cu un timbru cald,

generos și nobil. Este o prezență foarte agreabilă, un artist deja consacrat, interpretând rolul cu știința cântului.

Iordache Basalic este și el un bariton cunoscut, care a cântat mult acest rol, care i-a devenit în timp, extrem de familiar. Are o voce frumoasă, fiind muzical și

sensibil. Într-un cuvânt, am avut bucuria de a întâlni pe doi reputați baritoni.

În rolurile secundare toți interpreții s-au achitat cu onestitate de partiturile lor, implicându-se în realizarea unui spectacol de bună calitate: Flora a fost

pe rând interpretată de două mezzosoprane tinere cu voci bune: Sidonia Nica și Sorana Negrea. Cei doi tenori care l-au întruchipat pe Gastone, de Andrei Lazăr și Valentin Racoveanu, fiind în stil. În baronul Duphol au cântat pe rând doi baritoni tineri: Vasile Chișiu, Daniel Pop, marchizul D'Obigny a fost cântat de baritonii Daniel Filipescu și Florin Simionca, basul Iustinian Zetea a fost doctorul Grenvil și Cristina Eremia a cântat Anina. Toți au alcătuit o distribuție unitară.

Se cuvine să elogiem contribuția baghetei dirijorale a tânărului muzician englez Alexander Prior, care s-a străduit să susțină tempi adecvați. Este, oricum, pentru vârsta sa, o mare speranță care, credem că va deveni o certitudine.

Corul, sub conducerea înțeleptului muzician Stelian Olariu este și de această dată la înălțime.

S-a muncit enorm, în condiții grele, vitrege, în timpul reparațiilor efectuate în instituție, care n-au putut împiedica acest substanțial efort demn de relevat.

După opinia noastră, „Traviata”, în regia lui Paul Curran, este o reușită care anunță o stagiune îndrăzneță și interesantă într-un teatru proaspăt renovat, în condiții confortabile și moderne, ceea ce mă îndreptățește să-mi exprim speranța că Opera Națională București va intra în normalitate.

Extraordinar succes al artiștilor români în China

Tenorul Adrian Dumitru obține *Premiul I* la Concursul Internațional de Canto al Chinei de la Ningbo la care au luat parte 430 de concurenți din 41 de țări. Mezzosoprana Emanuela Pascu este laureata *Premiului II*. Marea soprană Mariana Nicolesco, membră a juriului, este invitată de onoare a Operei Naționale din Beijing, unde urmează să ofere, în primăvara viitoare, Cursuri de Măiestrie Artistică, *Master Classes*, celor mai valoroase tinere talente ale Chinei.

Legenda foto: Mariana Nicolesco împreună cu tenorul Adrian Dumitru, laureatul *Premiului I* al Concursului Internațional de Canto al Chinei, și cu mezzosoprana Emanuela Pascu, laureata *Premiului II*

Recital Extraordinar

Deceniul renașterii liedului românesc ne-a oferit prilejul reînnoit de-a pune în valoare splendoarea, varietatea și originalitatea acestei arte în țara noastră, întemeiată pe străvechea tradiție a *cântecului de dor*.

Celebrarea acestui deceniu a însemnat în fapt o dublă încununare a eforturilor noastre, prin așezarea liedului românesc în contextul european, și anume în marea tradiție a liedului german, francez, italian, maghiar, rus, tradiție fondată pe adânci resorturi ale sufletului uman și pe creația unor genii ale muzicii culte din țările amintite, ce încheagă o adevărată cultură stilistică incomparabilă și implică o interpretare desăvârșită.

Participanții la Festivalul și Concursul Național al Liedului Românesc și la Cursurile noastre de Măiestrie în Arta Liedului, ce au avut loc la Brașov între 2 și 5 octombrie, sunt dedicați muzicii de operă, iar liedul s-a dovedit pentru ei o școală extraordinară a rigorii și un prilej de a înțelege fără echivoc ce înseamnă *cuvântul, puterea cuvântului* în magia cântului.

Bogăția repertoriilor care ne-au fost propuse în ultimul deceniu e ilustrată în *Recitalul Extraordinar* din 5

octombrie de un fantastic florilegiu de capodopere prin vocile minunate ale tinerilor interpreți, laureați ai Concursului nostru: sopranele Irina Baiant, Silvia Micu, mezzosopranele Orsolya Veress, Emanuela Pascu și tenorul Adrian Dumitru, acompaniați la pian de Alexandru Petrovici. Liedul românesc reprezentat de Carmen

Charles Gounod, Jules Massenet și Francis Poulenc, Béla Bartók și Zoltan Kodaly, Nicolai Rimsky-Korsakov și Serghei Rachmaninov.

Adevăratele bijuterii care ne-au fost propuse au reprezentat și reprezintă omagiul adus de noi muzicii românești în contextul genialei creații europene.

Petra-Basacopol (prezență activă la eveniment, ca și aceea a muzicologului Mihai Cosma), de Pascal Bentoiu, Tiberiu Brediceanu, Nicolae Bretan, Dumitru Capoianu, Gheorghe Dima, Eugen Doga, Sabin Drăgoi, George Enescu, Mihail Jora sau Valentin Teodorian a strălucit alături de liedurile din celelalte mari școli naționale prin creațiile unor compozitori ca Johannes Brahms, Franz Schubert, Clara Schumann și Richard Strauss, Claude Debussy,

Legenda foto:

Mariana Nicolesco, compozitoarea Carmen Petra-Basacopol și muzicologul Mihai Cosma împreună cu artiștii care au susținut *Recitalul Extraordinar* dedicat liedului românesc în context european la finele ediției 2014 a Cursurilor de Măiestrie în Arta Liedului: mezzosoprana Orsolya Veress, soprana Irina Baiant, maestrul acompaniator Alexandru Petrovici, soprana Silvia Micu, tenorul Adrian Dumitru, mezzosoprana Emanuela Pascu

Pagina de **T. VASILE**

Enescu - Orfeu moldav

Vasile PRUTEANU

Cea mai grea și mai nemernică boală este ignoranța. Toate autoritățile politice din ultimii 85 de ani au suferit și încă suferă de această maladie, mai ales când este vorba de George Enescu, în arta căruia trăiește tot sufletul și spiritul poporului și al pământului românesc. Pentru a păstra neatins duhul locului unde a trăit, a creat, a iubit și s-a inspirat din minunatele peisaje de la Tescani-Bacău geniul muzicii românești, forurile culturale au lansat „Festivalul Enescu - Orfeu moldav”, ajuns acum la a XXXV-a ediție și devenit internațional, grație iubirii pe care o poartă compozitorului muzicieni din întreaga lume, care au solicitat mereu prezența la acest reputat eveniment. Timp de cinci zile interpreți de renume din țară și străinătate au susținut în salonul princiar de la Tescani și la Filarmonica „Mihail Jora” din Bacău o serie de concerte remarcabile, atestând ca reală aserțiunea lui Ludwig van Beethoven cum că „muzica este o revelație mult mai înaltă decât orice filozofie”.

Gala muzicală a fost deschisă de artiștii italieni Nadia Testa (pian) și Alessandro Crosta (flaut) într-un concert inspirat din muzica lui Giuseppe Verdi, cu un program cuprinzând prelucrări din operele „Traviata”, „Bal mascat” și „Rigoletto”, precum și un vals și o „Fantezie” pe teme din opera „Carmen” de George Bizet. Limpezimea, rafinamentul total al virtuozității și capacitatea nobile a interpretării au excelat în jocul acestor dăruți muzicieni, care au oferit un admirabil exemplu de natural și probitate artistică.

Una dintre cele mai strălucitoare seri muzicale ne-a fost oferită de violoncelistul Dan Cavassi și pianistul Viniciu Moroianu, cu un program de elevată selecție, în care acordurile „Sonatei nr. 2” de George Enescu relevă o inepuizabilă energie, un dinamism al mișcării și emoției uluitor și o expresivitate în care ritmul, tempoul și limbajul muzical dezvăluie o neobișnuită bogăție de simțire interioară. Cu același simț muzical vibrant și cu o virtuozitate amețitoare, Dan Cavassi și Viniciu Moroianu au

și accentele de mare rafinament în abordarea ambitusului sonor au fascinat un public realmente cucerit de excelența interpretare vocală. Căldura și forța glasului sopranei în care siguranța și degajarea au fost pe cât de naturale pe atât de frumos inspirate au așternut peste auditori clipe de adâncă simțire. Ciclul de lieduri de Richard Strauss și ciclul de lieduri ale lui George Enescu au fost înfățișate ca sărbători de artă și momente de mare înălțare poetică și spirituală.

Minunatele înfăptuiri muzicale au oferit și pianistii Corina Răducanu și Eugen Dumitrecu, într-un program cu transcripții din „Rapsodiile române nr. 1 și 2” de George Enescu, a „Divertismentului nr. 3” de Sabin Păutza, a „Boleroului” și a „Valsului” de Maurice Ravel. Au fost adevărate momente sufletești de vie inspirație, izvorâtă cu tot farmecul spontaneității și al unui simț poetic foarte personal, sensibil și creator de atmosferă.

Realizat cu pătrunzătoare cunoaștere a artei lui Johannes Brahms ca și a celei a lui Paul Hindemith, concertul simfonic dirijat de Konrad von Abel, având ca solist pe pianista Heike Angela Moser (ambii Germania) a încheiat cu strălucire un festival de foarte aleasă ținută, profunzime de gândire și măiestrie artistică. Imensei suprafețe sonore a „Concertului nr. 1 pentru pian și orchestră” de Johannes Brahms cei doi artiști i-au imprimat un puternic suflu, cu acorduri lapidare, tăiate decis, cu ritmuri ferme și însuflețite. Interpretarea acestei partituri de un dramatism accentuat s-a situat la o altitudine sonoră rar atinsă în concertele publice, datorată atât concepției dirijorale, cât și evoluției solistei, posesoare a unei sensibilități ieșite din comun. Dirijorul Konrad von Abel a conferit simfoniei „Mathias pictorul” de Paul Hindemith un caracter contemplativ, cu pasaje uneori dramatice, altele meditative provenite din frământările lăuntrice ale compozitorului și ale pictorului, din sentimentele nobile, realizate sonor prin neconținute transformări armonice, țintind relaționarea muzicii cu tablourile pictate de Mathias Grünevald pentru altarul Isenheim.

Viniciu Moroianu, Dan Cavassi

îmbrăcat în farmec și poezie „Tocata în Re Major” de Frescobaldi, „Siciliana” de Constantin Nottara, „Sonata în Do Major op. 119” de Prokofiev și, mai ales, „Cântecul vechi” de Paul Constantinescu, cu puternicul său suflu românesc. Interpretarea rafinată în stil, accente și expresie sunt apanajul marilor interpreți. Așa s-au dovedit a fi celistul Dan Cavassi și pianistul Viniciu Moroianu, artiști dotați cu o fină muzicalitate și excelențe resurse de interpretare.

În mijlocul acalmiei obstinate ce sălășluiește de o bună bucată de vreme în lumea recitalului vocal, apariția doamnei Bianca Manoleanu (soprana) și a pianistului Remus Manoleanu a fost o adevărată surpriză, grație înălțimii spirituale la care au înălțat concertul de cânt. Vocea minunat timbrată, emisia vocală ușoară

Adunarea Generală a Asociației Naționale Corale din România 2014 (II)

AI. I. BĂDULESCU

Apreciind pozitiv bilanțul activității asociației pe cei patru ani precedenți, vorbitorii au prezentat în alocuțiunile lor, diverse greutăți și lipsuri dar și o seamă de propuneri menite a consolida și ridica – pe o treaptă din ce în ce mai înaltă, activitatea generală a asociației.

1. Prof. univ. dr. Dan Buciu – secretar al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România – a insistat pentru o mai rodnică colaborare între Asociația Națională Corală și Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România. Vor fi bine veniți dirijorii formațiilor corale din țară la Secția de specialitate a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, inclusiv cu lucrări proprii pentru repertoriul corurilor de copii din școlile de toate gradele, precum și pentru formațiile de profil din sistemul așezămintelor culturale și religioase.

Întrucât în anul viitor – 2015 se împlinesc 25 de ani de la prima ediție a unei manifestări muzicale de rezonanță pe plan național și internațional - Săptămâna Internațională a Muzicii Noi, se recomandă participarea unui număr cât mai mare de formații corale, care în concerte publice să prezinte și cele mai noi opusuri ale compozitorilor români din actuala generație.

2. Prof. dr. Al. I. Bădulescu (Ploiești), a propus conducerea Asociației Naționale Corale să invite, în anii viitori, la lucrările adunării generale a asociației și personalități cu funcții de conducere din Ministerul Educației Naționale, Ministerului Culturii, Societăților de Radiodifuziune și

Stelian Olariu

Televiziune, presei centrale etc., care au răspunderi deosebite și în acest domeniu al muzicii și culturii românești.

Regretă desființarea redacțiilor de muzică corală din cadrul celor două societăți – Radio și Televiziune. Din această cauză, emisiunile dedicate acestui important gen muzical, cu rol deosebit în activitatea instructiv-educativă a

publicului de toate vârstele și categoriile socio-profesionale, lipsesc aproape în totalitate de pe calea undelor.

La nivelul județului Prahova, vom încerca să reluăm organizarea Festivalului Coral Interjudețean „Florin Comișel” suspendat din nefericire (după ce am fost eliberat de la conducerea Inspectoratului Județean de Cultură Prahova iunie 1997) și eventual, să inițiem și un festival similar pentru corurile bărbătești, care să poarte numele inegalabilului maestru în acest gen muzical, Dinu Stelian, compozitor și dirijor, artist al poporului, general maior, fiu al Prahovei.

3. Cunoscuții dirijori: Maria Gyunis (Timișoara),

Voicu Enăchescu

Maricica Lupu (Brăila) și Marian Costin Stroe (Râmnicu Vâlcea), pe lângă unele greutăți întâmpinate în organizarea și menținerea - în activitate a formațiilor corale pe care le conduc de mulți ani în școli, a solicitat sprijinul conducerii asociației pentru ca Ministerul Educației Naționale și Inspectoratele Școlare să manifeste, mai multă preocupare și răspundere, în sprijinirea permanentă a mișcării corale din școlile județelor. În caz contrar, multe din formațiile existente aflate în prag de desființare vor deveni inexistente.

4. În acest registru de probleme s-au în scris și intervențiile dirijorilor: Florin Soare (Sibiu), dr. Daniela Droșincă (Iași), Răzvan Rădoș și Tudor Ionescu (București) și diaconul Codruț Scurtu (Curtea de Argeș) ș.a.

5. Ing. geolog Alexandru Nicolici – președintele Coralei „Armonia” din Baia Mare – s-a referit cu deosebire la necesitatea activității de management, decisivă în existența și progresul unei formații corale în viața comunităților umane.

6. În ultima parte a lucrărilor, conducerea asociației a ținut să marcheze – într-un cadru solemn, aniversarea a 85 de ani de la nașterea excelentului dirijor Stelian Olariu – cel mai longeviv și mai autorizat maestru de cor, pe care prima scenă lirică a țării, Opera Națională București, l-a avut în istoria existenței sale.

Ultima parte din programul adunării generale a Asociației Naționale Corale, a fost rezervată prezentării bilanțului economico-financiar pe ultimii patru ani și alegerea noului Comitet Director al societății pentru anii 2014-2018.

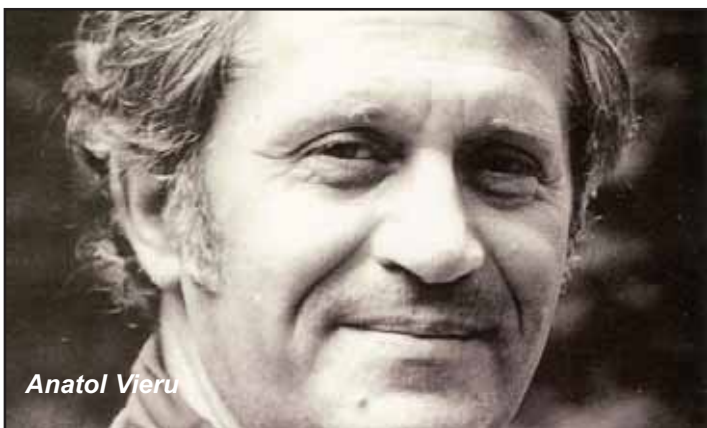
În funcția de președinte al asociației, a fost reales, în unanimitate maestrul Voicu Enăchescu, personalitate binecunoscută în viața muzicală românească în ultimele patru decenii, iar secretar general, prof. Alina Pârvolescu. Printre cei opt vicepreședinți din diverse zone teritoriale ale țării se află și IPS Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, care s-a dovedit unul dintre cei mai remarcabili ierarhi ai bisericii noastre în stimularea și promovarea muzicii corale religioase și laice, atât în Dobrogea dar și în țară și peste hotare.

Colocviul Național „Sabin V. Drăgoi” Ediția a III-a, Belinț – 2014

Constantin-Tufan STAN

Organizatorii celei de a III-a ediții a Colocviului Național de Folclor „Sabin V. Drăgoi” (Belinț, 12 octombrie 2014.), Constantin-T. Stan și Simion Dănilă, deopotrivă moderatori (tutelați, logistic, de instituțiile administrației locale, au optat pentru o desfășurare în două etape. În prima parte, amfitrionii au oferit invitaților posibilitatea de a vizita câteva expoziții de excepție, adevărate puncte de atracție pentru oricine dorește să pătrundă în universul încărcat de esențe spirituale al comunei: Muzeul de Istorie a Școlii, Muzeul Mineralogic al Banatului de Câmpie și o mică expoziție de grafică Gheorghe Bălan (1947-2003), o personalitate culturală a satului Chizătău, un hăruit bard. Unul din aspectele inedite ale acestei ediții l-a constituit reunirea unor personalități reprezentative din două bresle artistice, Uniunea Scriitorilor și Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor, sub emblema folclorului muzical-literar: Marcu Mihail Deleanu, Ion Căliman, Ioan Viorel Boldureanu, Dumitru Jompan, Ioan Tomi, Rodica Giurgiu, Ovidiu Giulvezan ș.a.

Selecta asistență a avut parte de un moment emoționant: evocarea sculptorului bănățean Ștefan Gomboșiu (1904-1978) – autor al unui monument, inaugurat la Belinț în 1938, închinat eroilor din Primul Război Mondial. Lingvistul Simion Dănilă a avut inspirata

Anatol Vieru

inițiativă de a înfățișa, în prologul primei etape a Colocviului, o listă a personalităților locale și zonale, care, în funcție de data aniversării sau comemorării, urmează să fie evocate și omagiate.

Etapa a doua a Colocviului a continuat la Chizătău, unul din polii muzicii corale românești, cu amintirea încă vie a operei lui Trifu Șepețian, întemeietor, în 1840, al primei corale românești din mediul rural. După un moment de reculegere invitații au asistat la un însuflețit spectacol coregrafic susținut pe scena Căminului Cultural.

Cele două lansări de carte (Gheorghe Bălan, *N-am știut să sting un trandafir*, Poezii postume, Ediție îngrijită de Simion Dănilă, și Victor Vlad Delamarina *acuarelist*) au prefațat punctul culminant al Colocviului, un moment evocator Nicolae Ursu, la 45 de ani de la moartea sa. Autorul episodului omagial, subsemnatul, a vernisat o mică expoziție documentară, cuprinzând culegeri corale și monografiile muzicale în ediții princeps cu autograf, subliniind perenitatea operei marelui profesor, folclorist, dirijor și compozitor: o creație care străbate, cu aceeași ingenuitate și vitalitate, timpul, emoționând și astăzi. La întregirea personalității muzicianului a contribuit Rodica Giurgiu, autoarea unei ediții critice postume (*Folclor muzical din Banat și Transilvania. 300 colinde, cântece și*

jocuri, Editura Muzicală, București, 1983). Au fost relevate persistența în timp a unui benefic ecou al creației lui N. Ursu, permanența și intensitatea unor reverberații cu uimitoare proiecții în actualitate, concretizate în creația lui Remus Georgescu, care s-a inspirat din melopeile extrase dintr-o culegere de referință, *Cântece și jocuri din Valea Almăjului (Banat)*, Editura Muzicală, 1958 (*Omagiul postum lui George Enescu*), în cele două suite almăjane: *Mica suită de cântece și dansuri vechi din Banat*, pentru orchestră de coarde și percuție (1976), și *Suita concertantă*, pentru flaut, oboi, clarinet, fagot și orchestră de coarde (1983). Un adevărat corolar al preluării moștenirii folclorice a lui N. Ursu îl constituie însă *Scoică/Shell. Monografia comunei Sârbova (Concert pentru orchestră de coarde)* de Anatol Vieru. Autorul a extras și tratat, într-o manieră modernă, elemente motrice din toate cele 70 de melodii culese de Nicolae Ursu în comuna Sârbova în 1938, străduindu-se să recompună, așa cum mărturisește în textul din programul de sală al primei audiții, un timp psihologic: „Am vrut să obțin, în desfășurarea muzicală, clarități variabile, de la precizia totală [...] până la totala neclaritate”.

Ca aprecieri concludive, participanții la cea de-a III-a ediție a Colocviului Național de Folclor „Sabin V. Drăgoi” au achiesat, cu determinare, la ideea reconfigurării Muzeului Corului din Chizătău (devalizat în tenebrele lui decembrie 1989) și la ridicarea unui bust din bronz închinat lui Nicolae Ursu, în 2019, cu prilejul comemorării unei jumătăți de veac de la trecerea sa în eternitate.

Vioara lui Enescu la sate

Corina BURA

Recitalul de sonate susținut de violonistul Gabriel Croitoru însoțit de pianistul Horia Mihail la Sala mare a Radio-ului a încheiat cea de a III-a ediție a proiectului prin care cei doi distinși artiști, pășind într-un fel pe urmele marelui nostru Enescu, au încântat un segment al publicului românesc mai puțin favorizat de binefacerea culturii muzicale în general. Proiectul de care aminteam a avut și va avea, în cazul în care va continua, mai multe ținte simultane: în primul rând aceea de a ridica nivelul cultural al unui mediu care, deși se bucură deja de atenția mai multor artiști, beneficiază și de sprijinul autorităților locale, în al doilea rând de promovarea repertoriului pe care Enescu l-a popularizat odinioară în perioadele în care a stat în România un interval de timp semnificativ – alcătuirea programelor reflectând ceea ce literatura violonistică are mai valoros, dublate de un impact mai semnificativ - și, în al treilea rând o campanie de promovare a tinerelor talente, care, în actualele condiții de „marketing cultural”, chiar au nevoie de sprijin și de lansare. Revenind la eveniment, recitalul a cuprins trei sonate regăsite pe un afiș din 1919 în care Enescu a cântat în compania lui Alfred Alessandrescu: *Mozart KV 301* în Sol major, *Beethoven op.30 nr 1* în La major și *Sonata pentru vioară și pian* aparținând compozitorului belgian Guillaume Lekeu, elev a lui César Franck, dispărut la numai 24 de ani, care se desfășoară tot în tonalitatea *Sol major*. Dintru început trebuie remarcată „luminozitatea” acestei alcătuirii, unificată prin *Major*. Viziunea celor doi interpreți este deosebit de interesantă fiindcă a dezvăluit o concepție stilistică care s-a dovedit a fi extrem de potrivită mesajului muzical încriptat în text, cu toate că unii „puriști”, iubitori de parfum de epocă ar considera-o eclectică. Un mare luthier, medaliat cu aur la celebra școală franceză, care în Bucureștii anilor 50-70 îngrijea toate instrumentele de mare calitate aflate pe atunci în România - și nu erau deloc puține! - afirma că sonoritatea viorii este strâns legată de sunetul particular al

violonistului (*la sonorité du violon est la sonorité du violoniste*). De această aserțiune ne aducem neconținut aminte atunci când arcușul lui Gabriel Croitoru începe să alunece pe coardele instrumentului, aura caldă a superbului său vibrato dublând calitatea la fel de magnifică a viorii Guarneri 1731 supranumită *La Cathedrale*, comentatorii susținând că acest supranume i se datorează amplitudinii vibrațiilor emise de acordurile atacate de către interpret dar mai degrabă credem că datorită unei calități deosebite a sunetului corzii *re* – un registru mai puțin favorizat al viorii în

reținere și mai puține contraste decât cele caracteristice scriiturii Titanului de la Bonn. Duo-ul Croitoru-Mihail a relevat mesajul compozitorului cu înțelegerea pe care doar maturitatea și cultura îl poate înveșmânta, discursul evoluând într-o deplină unitate, rafinată și consolatoare. A urmat opusul mai rar întâlnit pe afișele de concert din ultima decadă, o sonată de emanație franckiană, cu dezvoltări clocotitoare, foarte elaborate, în care cei doi soliști au concentrat toată forța de expresie a instrumentelor. Sonatei, de factură romantică, scrisă de Guillaume Lekeu în 1893, dedicată - ca mai toate lucrările

scrise în epocă - marelui violonist Eugène Ysaÿe, îi este atașată o mică istorioară în sensul că unii specialiști o consideră eponimul lucrării pe care Marcel Proust o atribuie imaginarii muzician Vinteuil, interpretată de Ysaÿe...un mic calcul ar conduce mai degrabă spre Sonata de César Franck interpretată de Enescu... Există o frumoasă înregistrare în viziunea cuplului Yehudi & Hepzibach Menuhin, astfel că am regăsit în traseul actualilor interpreți ecouri ale acelei versiuni, suprafețe eterate, încărcate de o indescribită gingășie, alternate cu prelucrări tematice tumultuoase, cu accente dramatice prevestitoare ale sfârșitului neașteptat, toate redacte cu cele mai adecvate mijloace, impresionant, copleșitor. Luându-și rămas

Turneu extraordinar

VIOARA
lui
GEORGE
ENESCU

al violonistului Gabriel Croitoru
și al pianistului Horia Mihail

27 septembrie - 15 octombrie 2014

27, 28 septembrie, ora 12
Fășoarele din Focșani, Horodostu și Parul Cișmigiu

29, 30 septembrie, ora 17
Janișca, Grece - jud. Tulcea

2 octombrie, ora 17
Tescani, Comuna Berești-Taziu
Jud. Bacău

4, 7 octombrie, ora 17
Săliște, Gura Râului - jud. Sibiu

8, 9 octombrie, ora 17
Horezu, Slătioara - jud. Vâlcea

13 octombrie, ora 19
Brașov, Sala Petru

15 octombrie, ora 19
București, Sala Radio

invitați speciali muzicieni:
Mircea Dumitrescu-vioară
Maria Marica - violă
Sala Petrușca - violon
Mihail Ciprian Reuț - violă

Partea România
Centrul Cultural Român

general, ca un fel de punct de criză – izvorât din geniul lui Guarneri. Un auz exersat remarcă prompt acest miracol, putem să-i spunem, atunci când ascultă înregistrările făcute de către Enescu pe acest instrument. Fluența frazelor mozartiene, susținute tocmai de aceste atribute combinate nu putea găsi o expresie mai potrivită în această execuție care lasă muzica să se desfășoare în toată splendoarea ei, neîngrădită de vreo pedantă „regulă stilistică”; noblețe, sentiment elevat, iar mai apoi fior în *minorele* mișcării secunde. Paradoxal, *Sonata nr 6* de Beethoven este străbătută de un suflu mai rezervat, mai cameral-mozartian decât chiar lucrarea precedentă, fiind un moment de meditație discretă, cu

bun de la această „călătorie”, Gabriel Croitoru și Horia Mihail, partenerul său egal în ale măiestriei, au suplimentat prestația lor cu *Allegretto* de Fritz Kreisler, iar ca recompensă pentru strădanie, discipolii lui Gabriel Croitoru au avut onoarea să cânte pe scena Radio-ului în acest context festiv patru din cele *Cinci piese pentru 2 violi și pian* de Dmitri Șostakovici. Rând pe rând, alături de maeștrii lor, Mihail Ciprian Reuț, Maria Marica și Mircea Dumitrescu au încheiat seara în dispoziția umorului și sensibilității compozitorului rus, în timp ce spiritul nemuritorului Enescu veghea pe undeva de pe cupola Atheneului.

Verdi în mirabil

Doina MOGA

La fiecare început de concediu, pe care de ani buni mi-l petrec cu religiozitate pe felia mea de paradis din Elveția, se întâmplă o potrivire aproape miraculoasă. E necăutată, nearanjată. E pur și simplu întâmplată, devenind astfel o încântătoare rutină, ce-mi umple sufletul și mintea cu bucurii și trăiri muzicale irepetabile. Ea, întâmplarea, constă în faptul că prima zi a respiro-ului meu acolo, coincide cu seara sau câteodată serile spectacolelor de încheiere a stagiunii Operei din Zürich, adăugând an de an, firesc dar mereu surprinzător emoțiilor mele, sentimentului aproape palpabil, că particip la o mare lecție de cultură, o mare lecție de civilizație, de educație, de bun simț, de varietate, etc. De data asta l-am ascultat pe Verdi, care într-un fel sau altul, aproape că m-a urmărit pe tot parcursul stagiunii, fie acasă, fie aiurea prin lume. Verdi cu al său RIGOLETTO. Simt acut nevoia să amintesc, apropo de lecții, că celor 1.500 de melomani din sala Operei, plină ochi, cu biletele vândute cu mult timp în urmă, afară, în cocheta piațetă de la intrare, în fața unui ecran imens, priveau și ascultau ca într-o catedrală, alți 10.000 de spectatori. Și asta, într-un oraș care nu are mai mult de 430.000 locuitori.

Cât despre Opera *Rigoletto* în totalitatea ei, chiar dacă a fost adusă oarecum în zilele noastre, cu eleganță și finețe, însă respectând totuși tiparul original, pot spune că a fost mult peste ce am văzut în ultimii două zeci de ani. Și mărturisesc că urmărind-o, chiar dacă nu aș fi fost îndrăgostită de Verdi - ceea ce sunt - cu siguranță aș fi devenit acum. Câtă acuratețe, câtă omogenitate, câtă emoție artistică, câtă pasiune, câtă dramă, ce joc scenic, ce orchestră, ce nuanțe, câtă armonie, câtă potrivire între interpreți și ce dirijor. Ce mai, un spectacol "di granda", spectacol care vrei nu vrei, și cum să nu vrei, rămâne imprimat definitiv în conștiința fiecărui ascultător, indiferent de pregătirea lui, alături de numele celor ce i-au dat viața: George Petean (*Rigoletto*), Saimir Pirgu (*Ducele*), Aleksandra Kurzac (*Gilda*), Cheyne Davisdon (*Marullo*) și dirijorul Fabio Luisi.

Bun, asta a fost începutul. Apoi pe parcursul derulării încântătoare mele rutine: plimbări pe străzile pitorești pavate de ceasuri; vizite la prieteni și cunoscuți îmbrăcați cu acea modestie pe care bogăția, naturală pentru ei, i-a educat; ore întregi petrecute prin grădinile și muzeele lor splendide sau pe și în lacul de apă curgătoare botezat după numele orașului; admirând abundența de flori ce împodobesc ferestrele caselor ca și interesantele lor poduri; privind a nu știu câta oară vitraliile lui Chagal de la Biserica Fraumünster, m-am lăsat ca de fiecare dată, în voia *Simfoniilor ceasurilor*, unice, altele de la oră la alta, atât de particulare locului. Regal zilnic. Un fel de paradis marcat de Verdi. Spun asta pentru ca l-am

regăsit pe scenă, pe ecran, pe apă, în aer, în cafenele, pe străzi, pe plajă. Mai să cred că în această vară și-a petrecut vacanța la Zürich, vizitând Lacul lui Ceaicovski, *Lacul lebedelor* cum îl numesc eu de mult, întrucât pe el lebedele sunt suverane, iar ființele umane doar tolerate. Tulburătoare însă, a fost experiența trăită în penultima zi a vacanței petrecută acolo, când fiind o vreme superbă m-am dus foarte devreme pe plaja Wolishofen de lângă casă. Eram singură cu lebedele și câțiva scufundaci. Așa că dorind să mă bucur de liniște, peisaj (case pe o parte și Alpii în zare) și obișnuitul înot, am intrat în apă. Și după un răsfăț de 10 - 15 minute am crezut că trăiesc acea stare de "Fata Morgana" doar că auditivă. Am tresărit uitând să mai dau din mâini, crezând că

ce auzeam vine direct din cer. Două voci. Doamne ce voci! Cântau un celebru duet din *Aida* de Verdi. Deși surprinsă, și oarecum speriată, ca orice om ce dă de ceva neașteptat, inexplicabil, puterea vocilor mi-au atras privirile spre două fetițe de 13 - 14 ani care undeva mai departe de mine în apă înotau și cântau. Nu-mi puteam crede urechilor. Eram blocată. Și până le-am revăzut, de fapt văzut, pe plajă, încă mă credeam prada aceluia "Fata Morgana". Neputându-mă stăpâni, când au ieșit din apă le-am întrebat dacă sunt elevele vreunui Liceu de muzică. Mi-au răspuns cu simplitate că se pregătesc ca peste 2-3 ani să-și încerce norocul la un astfel de Colegiu. Le-am sugerat să se ducă direct la Academia de Muzică. Eram tentată să le trimit direct la Opera. Dar, cum erau prea mici, m-am abținut. Auzindu-mă s-au bucurat nespuse, s-au luminat și au exclamat cu entuziasm copilăresc: „deci, Doamna X avea dreptate când a spus că avem ceva talent”. Ce să mai zic. Eu n-am mai auzit până acum două voci atât de perfecte, penetrante, catifelate, calde și mature muzical în trupul a doua fetițe care îi loc să se zbeugie în apă au preferat să cânte Verdi cu o bucurie îngerească. Și remarc asta nu numai în calitate de critic, ci și în cea de profesor cu respectabilă vechime la un liceu de artă. A trecut o săptămână de atunci și eu tot mai cred că poate totuși a fost un miraj. Dar apoi mă uit în aparatul de fotografiat, le văd, mă minunez și-mi spun ca de atâtea ori: ce bogăți suntem noi cei ce vorbim și înțelegem limba „muzică” și câtă bucurie și surpriză continua oferă. Iar dacă decorul și atmosfera sunt în perfect tandem cu ea, poate fi pur și simplu raiul pe pământ.

CURS DE DANS ISTORIC

Mariana POPESCU

Magdalena Henrieta Bălan s-a născut în 20 august 1931, într-o familie de profesori, manifestând de copil, o înclinație deosebită pentru dans.

La vârsta de 11 ani a avut privilegiul de a începe studiul la renumitul Studio al Floriei Capsali, moment decisiv în alegerea unui drum ce va conduce spre o carieră de mare succes, în domeniul dansului.

După absolvirea Liceului *Gheorghe Lazăr* din București, în anul 1949, va urma între anii 1963-1967, Facultatea de Educație Fizică și Sport, unde va studia și discipline înrudite cu profilul coregrafic. Studiază pentru scurt timp, la Facultatea de Coregrafie din cadrul Institutului de Artă din București, având profesori remarcabili: Floria Capsali, Anton Romanovski, Petre Bodeuț, Constantin Ramadan (actorie), Angelo Pellegrini (lupte scenice), Zoe Dumitrescu Bușulenga (Istoria literaturii universale), Mihnea Gheorghiu (Istoria teatrului). Din păcate a trebuit să întrerupă cursurile, nefiindu-i permis să fie student și în același timp în activitate.

Volumul intitulat *Curs de dans istoric* al prof. Magdalena Bălan, apărut la Editura Muzicală, reprezintă chintesența unei îndelungate cariere didactice în domeniul coregrafiei, ca profesor de dans clasic la Școala Populară de Artă din București, profesor de dans clasic, dans istoric și repertoriu coregrafic la Liceul de Coregrafie *Floria Capsali* din București, lector universitar la disciplina *Dans istoric* în cadrul Facultății de Coregrafie a UNTC *I.L. Caragiale* din București. Dansul are rădăcini adânci în istoria omenirii. Fizicianul și psihologul englez Havelok Ellis definea dansul ca fiind „cea mai frumoasă artă, pentru că el nu este traducerea sau abstractizarea vieții; el este viața însăși.”

Prof. Magdalena Bălan și-a dedicat întreaga carieră pentru studiul dansului, cercetările sale fiind materializate într-un volum unicat, care prezintă interes deopotrivă pentru specialiști cât și pentru toți cei doritori de a-și îmbogăți cultura într-un domeniu atât de elevat.

Magdalena Bălan își propune să studieze dansul pornind de la Comuna primitivă și până în perioada Romantismului (inclusiv).

Autoarea pornește de la premiza că dansul este o artă care „a evoluat în paralel cu societatea umană. A ajuns la virtuozitate prin interpreți – mari talente – cât și prin tematica abordată.”

Primele patru capitole sunt dedicate unor aspecte pur tehnice, pornind de la „Noțiuni generale”: *Puncte de orientare, Principalele poziții în dansul istoric, Poziții ale brațelor în dansul istoric, Atitudinea interpretului, Așezarea în dans, Invitația în dans*, urmând apoi „Elemente tehnice în dansul istoric”: *Pas marché, Pas élevé, Pas glissée, Pas degagé, Pas de pompadour, Pas galopée, Pas de zéphir, Ailes de pigeon, Pas grave*.

Autoarea dedică un capitol special formelor de *chassé* – combinații fixe de mișcări întâlnite în multe dansuri istorice, executate în diferite măsuri: 2/4, 3/4, 4/4, 6/8, etc.

Toate elementele tehnice sunt explicate detaliat și se regăsesc în desene de o mare expresivitate, ce sugerează plastic sensul mișcării, realizate de însăși autoarea.

În Capitolul *Révérénce-ul în dansul istoric*, autoarea precizează: „*Révérénce-ul* era prezent în viața de zi cu zi, precum și în timpul desfășurării dansurilor la Curte. El se modifică de la secol la secol ca formă, dar păstrează același fond: respect”.

Urmează istoria începutului dansului istoric, în Comuna primitivă, pe baza informațiilor transmise prin desenele rupestre sau de pe morminte, fiind expresia unor manifestări de „tip instinctiv”. Este descrisă în mod sugestiv, îngemănarea dintre muzică și dans: „dansurile primitivilor au fost acompaniate de o muzică la fel de

arhaică formată din sunete ritmice. Bătăile din palme au fost cu timpul însoțite de tobe la care mai târziu s-au adăugat și strigăturile. Strigăturile, în decursul derulării dansului, s-au amplificat, s-au extins și încetul cu încetul s-au transformat în cântece. Astfel gesturile s-au organizat în ritm și dans”.

În Antichitate - „dintre toate artele, dansul este considerat de autoare, ca fiind cel mai comunicativ: ”Corpul dansatorului în mișcare tulbură pe spectator, stabilind un dialog cu el, făcându-l pe acesta să trăiască odată cu dansatorul, încordând și relaxând mușchii odată cu balerinul, sau trăind cu intensitate ritmul acestuia”.

Este prezentat dansul în Egipt: dansuri sacre, dansuri de fertilitate, dansuri funerare, dansuri profane; în India: *mudrele* – „veritabil alfabet al gesturilor; în Grecia – dansul grec fiind înainte de toate „o artă plastică și mimetică”; la Roma – dansul reducându-se „la câteva atitudini libere împrumutate de la greci și multă plimbare maiestuoasă în cadență”; dansurile ebraice – cu caracter predominant religios.

Evl Mediu se evidențiază prin dansurile care erau coordonate de maeștrii de balet care „impun o coregrafie pentru fiecare dans”: *La Carole, Moressque, Brandon, Brasse – Danse, La Farandole, La Bourrée, La Branle, Le Tryiory*.

Renașterea - reprezentând una din perioadele culturale cele mai ofertante, este tratată pornind de la evoluția muzicii care va determina înflorirea dansului. Este prezentat *le minuet* în Franța, cultivat la Curtea regelui Ludovic al XIV-lea, supranumit *Regele Soare*, care înființează *Academia de dans* în anul 1667. Sunt descrise un număr impresionant de dansuri, care vor fi studiate în mod științific, fiind jalonate principiile tehnice „rămase neschimbate până în zilele noastre”.

Autoarea prezintă cele mai reprezentative dansuri: *La Gaillarde, Le Tourdion, La Volta, La Pavane, L'Allemande, La Courante, Le Passepied, La Romanesque, La Sarabande, La Gigue, Le Rigodon, La Contredanse, Le Cancan sau Cahut, Le Menuet, La Gavotte, Poloneza, Mazurka, Tempête, La carnagrole*.

Magdalena Bălan tratează dansul istoric în Romanticism, pornind de la crearea la Paris, în 12 martie 1832, a baletului *La Sylphide* de Herman Severin Løvenskiold, în coregrafia lui Auguste Bournonville, primul balet dansat în *pointes* de Marie Taglioni, considerată prima balerină din perioada romantică.

Sunt definite trăsăturile specifice ale acestui curent: „Spectacolele se poetizează, acordându-se o deosebită importanță sentimentelor omenești, în deosebi, iubirii. În paralel, tehnica progresează, *pointele* apăruseră și *arrabesque-ul* găsește forma definitivăDar mai ales, baletul se modifică în spiritul său. El devine ademenitor de vise”.

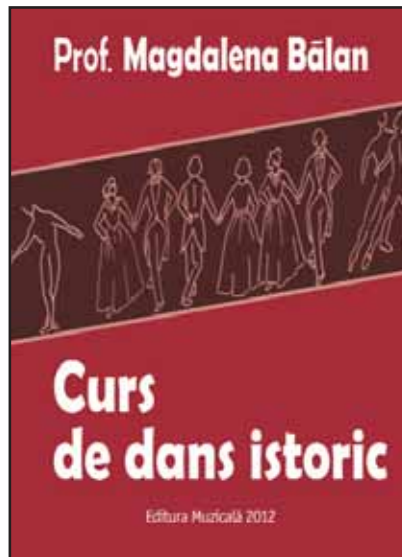
Pașii de dans capătă acum „un conținut emoțional” în *Chaconne, Le Cotillon, La Valse, Mazurka de bal, Boston, Polka, Écossaise, Polka - Mazurka, Le Quadrille, Le Quadrille – français, Le Quadrille de lanciers*.

Bogata sa experiență didactică avea să fie solicitată în susținerea unor Workshop-uri la Academia de Dans din Sofia (1968), la Academia de Dans din Edmonton – Canada (1995), la Academia de Dans din Budapesta (1971).

În afară de activitatea didactică, Magdalena Bălan a desfășurat o activitate artistică remarcabilă, realizând coregrafia unor producții cinematografice de referință: *Buzduganul cu trei peceți* (1977, film istoric, regia Constantin Vaeni, *Întoarcerea Vlașinilor* (1984), regia Mircea Drăgan, *Cucoana Chirița* (1986), regia Mircea Drăgan, coregrafia filmului.

Pe plan național a primit mai multe premii, dar în anul 1976, avea să primească recunoașterea internațională, prin acordarea marelui premiu *Prix d'Excellence*, la a X-a Gală a UNIATEC – Moscova, pentru coregrafia filmului *Ecou vizual*, regia Mihai Popescu.

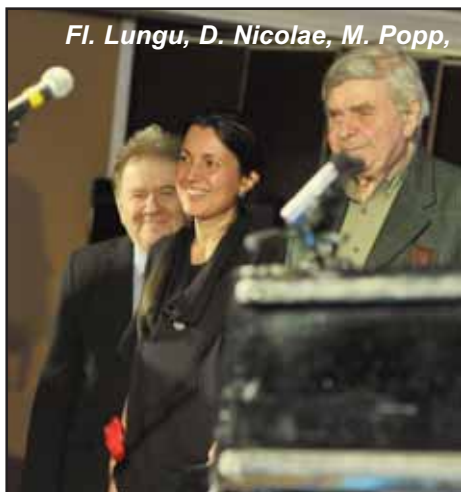
Dar cea mai mare realizare o constituie formarea atâtor generații de artiști dansatori, pe care i-a îndrumat cu toată pasiunea și priceperea sa. Mărturie stă recentul volum, izvorât din dragostea sa nemărginită pentru dans și pentru discipolii săi.

November jazz & blues 2014 (I)

Florian LUNGU

Este mai mult decât încurajator faptul că genuri muzicale considerate „de nișă” precum jazz-ul și blues-ul se impun cu tot mai multă pregnanță în peisajul artistic autohton... căci cum altfel am putea evalua realitatea incontestabilă a existenței, doar în luna noiembrie a anului în curs, a nu mai puțin de **cinci festivaluri de gen!** Ca să nu mai vorbim despre numeroasele recitaluri găzduite în săli de concert și de club. Despre editarea de cărți (treizecișicinci de volume apărute din anul 2000 până în prezent). Despre mulțimea aparițiilor discografice reunind realizări ale artiștilor noștri în domeniu. Despre evidența notabilă a unor clase / specializări / module de jazz la nivelul unor institute de învățământ superior muzical din București, Iași, Cluj, Timișoara, chiar și în unele licee și colegii de artă. Despre emisiunile radiofonice, cele mai multe difuzate pe lungimile de unde ale posturilor Radio România Cultural și Radio România Muzical. Spre satisfacția fanilor, a fost reintegrată în grila TVR 2 o emisiune săptămânală de jazz și blues sub genericul „Noapte indigo”, vizionabilă în fiecare miercuri seara de la ora 23.

Fl. Lungu, D. Nicolae, M. Popp,

Revenind la evenimentele festivaliere ale lunii noiembrie, vom începe prin a menționa Festivalul „Danube Jazz and Blues” organizat la Galați de Teatrul Muzical „Nae Leonard” (director **Teodor Niță**) în parteneriat cu Fundația „Phoenix” (**Paul Nancă**) în

perioada 13-15 noiembrie, găzduit în sala de spectacole a menționatului teatru muzical. Prima seară a fost deschisă de „Django Sound Quartet”, grup de orientare „manouche” înființat în 2010 sub conducerea pasionatului violonist și profesor **Costinel Mirea** (masterand la Clasa de jazz a conservatorului bucureștean), cu trei tineri și foarte tineri coechipieri, pianistul **Alex Borșan**, bass-istul **Cristian Mirea** și bateristul **Iulian Nicolau** (încă elev la Liceul de artă „George Enescu”) – ei propunând asistenței o reușită compoziție a liderului, o cunoscută temă a lui **Johnny Răducanu** și câteva cover-uri conferite unor teme standard din repertoriul internațional. A evoluat apoi grupul „Platonic Band” condus de gitaristul **Nicu Patoi** (gălățean prin naștere, actualmente masterand la Clasa profesorului **Mircea Tiberian** a Universității Naționale de Muzică din București), cu **Adrian Ciuplea** - gitară bass, **Răzvan „Lapi” Lupu** - baterie, **Berti Barbera** - percuție și vocal, în interpretarea unui program ambițios de compoziții originale extrase din playlisterul recentului album discografic „Middle Of The Week Tour – Best of Live”, promovat printr-un turneu de 18 concerte în 16 orașe ale țării. O bună impresie a lăsat de asemenea, recitalul grupului „Trenul de noapte” acreditat de doi notorii interpreți de blues traditional și blues rock, **Marcian Petrescu** – specialistul nr. 1 în mînuirea muzicutei dar și vocalist, **Rareș Totu** – gitarist de forță și competentă, ei fiind însoțiți în demersul lor de **Paul Baciu**, bass-ist originar din Cluj și de energicul baterist **Constantin Bărbășelu**. A încheiat seara gălățeană grupul „Rick Estrin &

The Night Cats” din California reprezentînd cu cinste blues-ul american autentic: **Rick Estrin** - muzicută și vocal, **Kid Andersen** - gitară, **Lorenzo Farrell** - gitară bass și orgă, **Jay Hansen** - baterie. În celelalte două seri au urcat pe podium sextetul vocal „Jazzappella”, tandemul **Harry Tavitian & Cserey Csaba**, „Irina Popa And The Sinners”, „Cristiana Uikiza Band” (Austria, Croatia), **Orchestra Teatrului „Nae Leonard”**, „Irina Sârbu & Puiu Pascu Trio”, „Nicolas Simion Quartet” (Germania), „Vasco the Patch” (Bulgaria) – dar spre regretul meu nu i-am putut aplauda întrucît m-am deplasat la Timișoara spre a prezenta cea de a XXIV-a ediție a „Galei Blues Jazz Kamo” eficient pusă în pagină organizatorică de neobositul **Johnny Bota** cu sprijinul Filarmonicii „Banatul” și al Primăriei.

Perioada de desfășurare a Galei timișorene ce poartă de câțiva ani numele inițiatorului ei, regretatul muzician **Kamocsa Béla** – derulată în pritoarea sală „Capitol” a inclus seriile de 15 și 16 noiembrie, altfel spus, un week end fertil urmărit cu interes de un public cald și receptiv.

Astfel, sâmbătă 15.10 s-a produs pentru început „Miriam & The Tornado Ensemble” din Germania, talentata, charismatica vocalistă **Miriam Arens** (ai cărei părinți sînt plecați din România) fiind secondată de trei buni instrumentiști, pianistul compozitor **Tom Jahn**, bass-istul **Dominik Palmer** și bateristul **Josy Friebel**. Un program aparte prin modernitate, originalitate și profesionalism a fost înfățișat spectatorilor de Trio-ul „Fantasm” alcătuit din doi instrumentiști americani, pianistul de origine română **Lucian Ban**, violistul **Mat Maneri** (nominalizat la Premiile Grammy) și din violonistul german **Albrecht Maurer**, cu toți aflați într-un turneu promoțional pentru nonconformistul, rafinatul set de înre-gistrări încredințate memoriei discului. După recitalul lor substanțial și sofisticat – în sensul pozitiv al acestor atribute – încheierea seriei a revenit dinamicului quartet condus de pianistul **Milan Petrović** cuprinzându-i pe saxofonistul **Lehel Nagy**, pe bass-istul **Robert Gostinčar** și pe bateristul **Bogdan Zdjelar**, cei patru instrumentiști susținînd un program relaxant și policrom de swing, blues, funk, rock.

Mai amplă, seara de duminică 16 noiembrie a constituit mai întâi un fericit prilej de întâlnire cu un „monstru sacru” al jazz-ului românesc, aproape octogenarul **Marius Popp**. Maestrul a întreținut un emoționant dialog pianistic împreună cu eleva sa, **Daniela Nicolae** cunoscută și ca apreciată realizatoare de emisiuni radiofonice de jazz. Tot o fructuoasă colaborare între generații s-a dovedit a fi admirabilul program oferit de oaspeți din Ungaria: violonistul (și violistul) **Deseö Csaba** alăturat trioului **Gyárfás István** - gitară, **Oláh Zoltán** - bass, **Cseh Balázs** - baterie, ei sensibilizându-i pe auditori cu sonorități, armonii, concepte stilistice și argumente ale expresivității, proprii filonului clasic-modernizat al jazz-ului. A fost în continuare rîndul notoriului cvintet „Bega Blues Band” întemeiat acum mai bine de trei decenii de **Kamocsa Béla** și condus din 2010 de bass-istul, violonistul, compozitorul și profesorul (doctor în muzică) **Johnny Bota**. Prezență scenică plină de pregnanță, „Bega Blues Band” – adică **Johnny Bota**, cîntăreața **Maria Chioran**, flautistul, clarinetistul, saxofonistul **Lucian Nagy**, claviaturistul **Toni Kühn**, bateristul **Lică Dolga** – a adus pe podium și trei invitați, percuționistul **Ovidiu Andriș**, gitaristul **Mircea Bunea**, gitaristul **Gyárfás István**, cu toți angajați în energizarea ambientului cu atractive reinterpretări ale unor teme de blues și jazz celebre dar și cu două creații originale: „Pagan Thrac Dance” de **Johnny Bota** și „Blues de Timișoara”, creație a lui **Kamo**. În epilogul Galei am receptat cu interes un plutitor, microcosmic univers sonor-expresiv concretizat cu bun gust și har de grupul „Dumitrio” avându-l ca protagonist pe gitaristul / specialistul în laptop electronics **George Dumitriu** (reprezentînd diaspora românească din Olanda) și ai săi „acoliști” întru jazz contemporan **Mattia Magatelli** - contrabass-ist originar din Milano și slovenul **Kristijan Krajinčan** - baterie; recitalul lor a cuprins exclusiv creații intens expresive ale gitaristului și ale bass-istului, policrom ornate cu efecte electronice, piese incluse în recent lansatul CD numit „Future nostalgia”. (Foto: Liviu Tulbure)

25 de ani romantici

Octavian URSULESCU

Născut în 1942, la București, **Florin Bogardo** s-a stins în viață tot în Capitală, în anul 2009, lăsându-ne o moștenire unică de cântece impregnate de sensibilitate și romantism, dar și regretul că după 1992, când a luat parte pentru ultima dată la un concurs televizat, s-a retras practic din "această lume dezlănțuită" a muzicii ușoare... Dar ce ar mai putut face acest creator înzestrat cu har celest în peisajul dominat de vulgaritate și amatorism de după 1990, în care muzica ușoară tradițională a fost pur și simplu executată în mass-media, iar compozitorii de valoare nu și-au mai găsit locul? Pentru cine, pentru ce și mai ales CE să mai compună? Așa încât Bogardo - așa cum am spus, îndurerat, și la catafalcul său, în Aula Palatului Cantacuzino - s-a retras, discret, așa cum fusese întreaga viață, fără să se plângă, fără să ceară nimănui nimic. Până în ziua când inima sa delicată ("Doctore/ Simt ceva mortal/ În regiunea ființei mele"...) a cedat, afectată și de incendiul care-i distrusese, în 2008, bună parte din locuință, cu înregistrări, arhivă, amintiri...

Florin Bogardo a absolvit Conservatorul din București în 1967, între dascălii săi de la clasa de compoziție a prof. Anatol Vieru numărându-se Gheorghe Dumitrescu, Myriam Marbe, Octavian Lazăr Cosma, Tudor Ciortea, Emilia Comișel. De la terminarea facultății până în 1982 a fost regizor muzical la Radiodifuziunea Română. A fost primit în Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor la numai 26 de ani, dar între timp fusese cel mai tânăr laureat (Premiul Uniunii Scriitorilor) la prima ediție a Festivalului de la Mamaia, în 1963, cu piesa "Cum e oare?", cântată atunci de Margareta Pâslaru și Gigi Marga (la primele ediții titlurile finaliste beneficiau de două versiuni). În 1971 se căsătorește cu Stela Enache, pentru care avea să scrie nu mai puțin de 76 de cântece, uniunea lor, din care s-au născut doi copii, fiind

perfectă și în plan artistic. La festivalul de la Mamaia i s-au acordat premii (în 1963, 1969, 1970, 1972, 1976) sau mențiuni (1973, 1974), dar niciodată n-a urcat pe cea mai înaltă treaptă! Măcar acum poate că vor roși, dacă mai trăiesc, membrii juriilor de la respectivele ediții... Din fericire, a fost recompensat cu premiul UCMR în 1979, 1981 și 1982.

Colecția de față acoperă exact jumătatea de secol productivă din cariera neuitatului compozitor-interpret și uneori poet, de la "Cum e oare?" la "Diminețile mele" (1988). Chiar dacă lipsesc titluri emblematiche, cum ar fi "Iubirea cea mare", "Plop înfrânt", "Izvorul nopții" sau "Dacă iubești fără să sperii", selecția nu face decât să demonstreze și mai mult, prin cele 21 de titluri, bogăția inspirației, rafinamentul melodic, armoniile surprinzătoare, apelarea la versul de calitate prin care creația lui Bogardo s-a singularizat. Firesc, am spune, 13 dintre melodii sunt cântate de Stela Enache, între acestea fiind "Apari iubire" (1972), "Dansul e ca o vrajă" (premiul UCMR pe 1979), "Să nu uităm trandafirii" (pr. II la Mamaia 69 cu Margareta Pâslaru, care are și o versiune în limba spaniolă), "Îndrăgostiții lumii" (1984), "O floare albă" (1971), "Trandafirul" (1978), "În casa foșnetului mut" (1980), "N-ai să mă poți uita" (1985), "La steaua" (1978 - singurul său premiu I, la... "Cântarea României", în 1979!), aceasta din urmă în duet cu compozitorul; ea cântă tot împreună cu Bogardo și piesa "Să pot!", din 1984. Am lăsat intenționat la urmă două piese lansate în banda sonoră a unor filme de imens succes, ambele în regia lui Nicolae Corjos. "Ani de liceu" (1986), distinsă cu Premiul ACIN, există și în varianta de duet Stela Enache-Florin Bogardo, playback în film pentru protagoniști, Oana Sârbu și Ștefan Bănică Jr., chiar dacă și aceștia ar fi putut, eventual, să-i dea viață, deși cariera lor muzicală se afla încă în faza incipientă. Iar "Balada pescărușilor albaștri" a fost tema muzicală (acolo fără text) a filmului la care de asemenea au suspinat generații de adolescenți, "Declarație de dragoste" (1985). Cu vocea sa atât de specială, Bogardo însuși interpretează melodiile "Dintre sute de catarge" (1973), "Ora

cântecului" (premiul II la Mamaia '69), "Un acoperiș" și "Într-o zi, când m-am născut" (ambele din 1968). Foarte interesantă este colaborarea vocală din "Un vis romantic" (1965), dintre Horia Moculescu și textierul-actor-cântăreț Mihai Dumbravă, plecat dintre noi în urmă cu câțiva ani, în Germania. Și dacă vorbim de dispariții, cu siguranță cea mai dureroasă, și pentru Bogardo,

a fost cea a neuitatului, inegalabilului Aurelian Andreescu, căruia i-a încredințat două creații memorabile, ambele lansate pe scena festivalului de la Mamaia. Că juriile de atunci au fost... surde o dovedește și faptul că aceste melodii au făcut istorie, au fost reluate de atunci în zeci de versiuni, fiind cântate și azi. Astfel, "Un fluture și-o pasăre" (a doua versiune a aparținut Stelei Enache) a primit doar premiul III în 1972, în ciuda interpretării vibrante a lui "Aurică". Iar "Tu ești primăvara mea" a fost distinsă doar cu o... mențiune, a Consiliului culturii, a doua versiune fiind cea a Mihaelei Mihai. Din fericire, timpul face uneori dreptate și mai așează uneori valorile la locul lor (ceea ce intenționăm și noi prin aceste CD-uri de colecție): "Tu ești primăvara mea" a fost votată de ascultători pe locul I în selecția "80 de ani de muzică în 80 de melodii" - casetă cu 4 CD-uri editată de Casa Radio în 2008, premiată la timpul respectiv de revista "Actualitatea muzicală" editată de UCMR.

Albumul de față, ce reunește, așa cum spuneam, creații ale lui Florin Bogardo din intervalul 1963-1988, trebuie ascultat cu inima... Mesajul lui: să nu uităm nicicând să iubim trandafirii, dar mai ales pe acești compozitori excepționali, de care muzica ușoară românească n-a dus niciodată lipsă!

47 de toamne auri...

ale evenimentului dâmbovițean și cronicar riguros al festivalului. Având-o alături pe soția sa, cunoscuta interpretă Alina Mavrodin, nume emblematic pentru cultura locală, Teddy Vasiliu a stat seară de seară în primul rând, amintindu-și probabil cu nostalgie de

Octavian URULESCU

Pare greu de crezut, dar în România există două festivaluri care au ajuns anul acesta la ediția cu numărul 47, fiind organizate neîntrerupt din 1968 încoace, cel de muzică ușoară de la Amara și cel al romanței, de la Târgoviște! Într-o lume atât de agitată și de schimbătoare, în care manifestări cu bugete și expunere infinit superioare, cum ar fi “Cerbul de aur” sau Mamaia, au dispărut învăluite în ceața nepăsării și a managementului catastrofal, e cu adevărat uimitor să afli că mai există oameni de ispravă, pentru care cultura chiar înseamnă ceva. Când am scris despre minunatul concert “Primăvara clasică europeană”, desfășurat la Târgoviște într-un superb cadru natural, am subliniat implicarea primarului Gabriel Boriga, pe care l-am reîntâlnit acum în postura de președinte al festivalului “Crizantema de aur”, care era cât pe ce să nu mai aibă loc, după câte am înțeles, dar o mână de oameni de bine și-au unit eforturile pe ultima sută de metri, cum se spune, oferindu-ne o ediție 47

M. Bârgău, O. Georgescu, T. Vasiliu, Al. Jula, A. Mavrodin

edițiile anterioare... Cum a fost ediția 2014 în ochii celor care participă la “Crizantemă”, asemeni celor doi, an de an? Personal, nu pot face comparații, am participat pentru prima oară (amuzându-mă, înseamnă că sunt deja “copt” pentru romanțe, gata cu hârjoana din muzica ușoară!), dar nu cred că de raportări e nevoie, ci de cântărirea celor trei seri frumoase de muzică – și chiar că au fost frumoase! În mod tradițional festivalul era găzduit de Casa de cultură a sindicatelor, mai încăpătoare, dar și mai răcoroasă (acum a fost... prea cald!), pentru că, în premieră, locul de desfășurare să fie mutat la Teatrul municipal “Tony Bulandra” - cochet, intim, primitor. Însăși romanța este un gen muzical intimist, așa încât ideea a fost benefică, mai ales că directorul teatrului, regizorul și scenograful Mihai Constantin Ranin, a imaginat o ambianță cinematografică “vintage”, începând de la umbrelele luminate ingenios din fața sălii. Însoțit de acordurile unor romanțe celebre, răsunând în difuzoare, ajungeai la ușa teatrului, unde erai întâmpinat de domnițe în cuceritoare vestimentații de epocă, după care făpturi la fel de grațioase, dar și bravi oșteni din trecute epoci conducându-te prin foyer-ul dominat de aroma crizantemelor până în sala unde scena era, la fel, copleșită de florile toamnei. Altfel spus, întinerește ea romanța, încearcă să țină pasul cu vremea, dar rămâne înainte de toate un cântec mai degrabă trist, romantic, al nostalgiilor, al regretelor, al toamnei vieții, al iubirilor pierdute și al dezrădăcinării, pus sub semnul

A. Prisăcaru, T. Jacot, G. Boriga

absolut încântătoare. În 2007, revista “Actualitatea muzicală” premia în Aula Palatului Cantacuzino un volum realmente remarcabil, “Istoria Crizantemei de aur”, apărut la editura Artpress din Târgoviște sub semnătura lui Teodor Vasiliu, prezentator al multor ediții

Fl. Georgescu, F. Filip

tonalităților minore, nicidecum exagerat de vesel sau de sprințar...

Festivalul a fost organizat, impecabil, de Consiliul local, Consiliul județean, Primăria municipiului, Teatrul municipal "Tony Bulandra", Centrul județean pentru cultură, cu o bună sonorizare asigurată de Show Design Group (inginer de sunet Adrian Motoc), reușindu-se transmiterea în direct a ultimei seri de festival (ce păcat că nu tot, ar fi adus mare audiență postului!), în excelente condiții, de către TV Favorit. Am scris "reușindu-se", în condițiile în care ani la rând "Crizantema" n-a mai apărut pe micul ecran, condamnat fiind înainte de toate neimplicarea TVR (dar mai are oare televiziunea publică muzică în programele sale?), OBLIGATĂ prin statut și finanțare să difuzeze manifestările cu caracter național! Iar "Crizantema de aur" este Festival NAȚIONAL de creație și interpretare a romanței! Pe lângă un frumos program de sală gratuit

St. Enache

A. Velniciuc

nestins", pe versuri de Nicoleta Opaț. Concurenții și unele dintre vedetele din recital (Felicia Filip, Florin

Georgescu) au fost acompaniați fără cusur de excelenta orchestră "Romanticii" (se impune menționarea ei pe afiș și în programul de sală, cu întreaga componentă), dirijată de compozitorul Dan Ardelean, cu un concert-maestru de clasă în persoana violonistului virtuoz Cornel Panțir. Orchestra a deschis fiecare seară cu o piesă instrumentală: "Clar de lună" de N. Kirculescu, "Crizantema" (romanță rusească), respectiv tema filmului "Lista lui Schindler". Juriul a fost, ca de obicei, prestigios: Voicu Enăchescu (președinte), Felicia Filip (președinte de onoare – în prima seară organizatorii i-au conferit un trofeu special), Florin Georgescu, Leonid Gorceac (Rep. Moldova), Cristina Munteanu, Diana Vodă Nuțeanu (conf. univ. dr. la UNMB), actrița Florina Cercel. Iar frumusețea și eleganța prezentatoarei Alexandra Velniciuc (ah, ce ne-am fi dorit să și recite ceva!) au întregit cuceritoarea atmosferă de distincție.

În secțiunea de Creație s-au înfruntat 8 lucrări, Marele premiu fiind acordat lui Ionel Bratu Voicescu pentru "Inimă", versuri Ion Haineș, pian și voce Liana

Lungu, un Premiu special al municipiului Târgoviște mergând către piesa "Iubirea, floare de cais" de Constantin Bardan, versuri Mariana Chirtoacă, compozitorul acompaniind-o la pian pe Claudia Maria Filipescu. Celelalte titluri finaliste au fost "Te visez mereu", muzică și versuri Marin Voican Ghioroiu (solistă Rodica Anghelescu, premiul I la Interpretare în 2012), "Romanța unui triste amintiri", m. Marcel Morărescu, v. Maria Deznan (solistă Ana Ghibea), "Se zămislește o nouă melodie", m. și interpretare Larisa Coropcean, v. Zigmund Tauberg, "Și dacă...", m. Dumitru Buzoianu, v. Mihai Eminescu (Cristina Neacșu), "Dor de mamă", m. Mircea Andreescu, v. Ion Costea (Gabriela Boțan, profesoară și fostă solistă de muzică ușoară cu premii la activ), "Minunile toamnei", m. Marcel Iorga, v. George Popovici (Doina Moroșanu, o voce absolut remarcabilă). E păcat că numele importante ale componisticii ocolesc concursul, dar de pe acum ni se anunță o înscriere de marcă pentru ediția viitoare: Jolt Kerestely!

La Interpretare, 13 finaliști, distincțiile au fost mai numeroase. Premiul special al Școlii de arte "Titel Popovici" din Iași a revenit unei foste eleve a regretatului compozitor, mezina concursului, 16 ani, ieșeanca Sabina Străchinaru dând viață, firească, unei cunoscute creații a mentorului său, "Îmi cântă o vioară dorul". Consiliul județean Dîmbovița a acordat un Premiu special Voichiței Regoș din Baia-Mare, în timp

ce Premiul special "Felicia Filip – Voce cu parfum de crizantemă" i-a fost înmănat localnicului Gheorghe Vasilache. Pe podium au urcat Aurel Niamțu, Iași, și el fost elev al lui Titel Popovici și semifinalist la "Vocea României" (pr. III), Raisa Bîrnaz din Orhei, Rep. Moldova, sora Silviei Gonciar (pr. II), Doru Emanuel

G. Boriga înmânează Trofeul Tatianeii Jacot

Pantazi din Constanța (pr. I). În fine, Marele Premiu a plecat peste Prut, fiindu-i atribuit sensibilei interprete Tatiana Jacot din Chișinău (oraș unde există o soră mai tânără a festivalului târgoviștean, "Crizantema de argint"). Distincțiile au fost înmănate de președintele festivalului, Gabriel Boriga, de primarul interimar Adrian Prisăcaru, de Alina Dumbravă, director executiv al festivalului, de Mimi Popovici și de Leonid Gorceac, fiind însoțite de spectaculoase trofee realizate de artistul plastic Cătălin Hrimiuc și de flori, multe flori. De notat că bună parte din concurenți a înscris în CV studii de Teologie și activitate în coruri bisericești, în această categorie înscriindu-se și laureatul ediției trecute, invitat pentru un micro-recital. Alexandru Chiriac, posesor al unei voci impresionante (puse în valoare și la festivalul internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia din acest an), este absolvent al Facultății de Teologie, masterand la UNMB și solist al coralei "Armonia" a Arhiepiscopiei Tomisului. El a dat viață unor binecunoscute romane populare, "De ce m-ați dus de lângă voi" și "Să-mi cânti cobzar", precum și celebrei canțonete "Dicitencello vuie" de Rodolfo Falvo, cunoscută mai degrabă marelui public ca "Ti voglio bene". Un recital surprinzător și gustat de public a fost cel oferit de actorul-cântăreț Adrian Nour, finalist la "Vocea României", alături de câțiva tineri instrumentiști. Cum el a cântat mai ales în limbi străine, putem considera că a fost o ediție internațională, având în vedere și recitalul simpaticei vedete din Italia,

S. Străchinaru

Al. Jula

Francesco Napoli, acompaniat în câteva melodii, la pian, de Dan Ardelean. Legat de invitarea acestora din urmă, apreciem în cel mai înalt grad inițiativa organizatorilor, care au lărgit paleta muzicală, trecând de la romanța din prima parte la șlagărul de muzică ușoară din partea a doua, în compania unor staruri ale genului, care firește și-au armonizat repertoriul cu specificul manifestării, acordând mai mult spațiu pieselor romantice, lirice, baladelor. Marina Voica (45 de minute incandescente pe o pasarelă în dublă pantă, o adevărată performanță!), Stela Enache (ne-a dăruit trandafiri în loc de crizanteme, invitându-ne să nu-i uităm, la fel ca pe anii de liceu) și Alexandru Jula (“ultimul romantic”, sfătos ca-

M. Voica

Ghe. Vasilache

ntotdeauna, n-a uitat-o nici acum pe “soția prietenului său”) au făcut o demonstrație de profesionalism la care ar fi trebuit să asiste, în genunchi pe coji de nuci, la colț, ca pe vremuri, toți cei care folosesc, referindu-se la monștrii sacri ai scenei românești, apelativul jignitor “dinozauri”! Dar renumele acestor “dinozauri” va dăinui prin timp, pe când cel al “artiștilor” susținuți agresiv de junii comentatori va fi căzut demult în uitare...

Un punct culminant al festivalului a fost atins prin dublul recital oferit de soprana Felicia Filip și de tenorul Florin Georgescu: două mari voci, cei doi evoluând atât separat, cât și în duet, cu romanțe, arii din opere și operete, spre desfătarea unui public avizat. În

încheierea acestei cronici îmi dau seama că am fost prea laudativ, dar ce să fac? Înafara sugestiilor privitoare la pasarela îngustă, în pantă (rolul ei nu se justifica) și la conținutul programului de sală (și afișele ar trebui gândite mai atractiv, cu fotografiile, dar evident acum n-a fost timp), sunt nevoit să recunosc că nu prea am ce critica și asta, sincer, mă bucură. Nu mă îndoiesc că totul va fi perfect la ediția a 48-a, la Teatrul municipal “Tony Bulandra” din Târgoviște, când crizantemele și frunzele aurii ale toamnei vor îngâna împreună cu noi alte și alte refrene ale romanțelor celebre! (Foto: Liviu Subțirică)

Primul “Cerb de aur”. Epilog.

Octavian URSULESCU

Câștigarea pentru prima oară a “Cerbului de aur” de către o solistă din România a produs, așa cum scriam, firești valuri de simpatie și bucurie, dar și invidie, vorbe pe la colțuri. Între a-și continua cariera muzicală atât de frumoasă în țară și plecarea peste hotare, aceasta din urmă începuse să-i încolțească tot mai mult în minte Luminiței Dobrescu: “Gândul meu de a părăsi țara, pentru a scăpa de o căsnicie nefericită, prindea tot mai mult contur, cu atât mai mult cu cât vroiam să scap de Securitatea care pusese ochii pe mine și-mi propusese colaborarea”. Așa încât cu ocazia festivalului de la Sopot, din Polonia, în 1970, unde era însoțită de compozitorul și dirijorul Gelu Solomonescu și unde urcase din nou pe treapta cea mai înaltă, decide să nu se mai întoarcă în țară, ci să-și continue cariera muzicală în Berlinul de Vest. Când a aflat că intenționează să plece chiar în ziua Galei, fără a mai intra în posesia premiului câștigat și lăsându-l să se întoarcă singur la București, Solomonescu a făcut o

Cu Dan Spătaru în Israel

Ciceu era deja component al faimosului big-band-ului dirijat de Paul Kuhn, un reputat compozitor și pianist de jazz, orchestră din care făcea parte și fratele lui, pianist celebru peste ani, Eugen Ciceu (Cicero). În anii ce au urmat, Luminița Dobrescu a înlăntuit înregistrări pentru discuri, concerte, turnee, filme de televiziune, Adrian Ciceu, pedagog desăvârșit, fiind mereu alături de ea, ajutând-o să pună în practică tot ce era necesar pentru ascensiunea ei. A fost o perioadă romantică, în care cei doi ascultau și “studiau” înregistrările interpretei preferate a Luminiței, Dionne Warwick. Pe lângă muzică, Adrian Ciceu era pasionat de cultura japoneză și chineză, colecționa artă cu un rafinament rar, filozofia vieții lui fiind influențată de discreția și profunzimea culturii orientale. Acesta a influențat-o decisiv și din acest punct de vedere, nu numai muzical, pe Luminița Dobrescu, devenită și ea o colecționară apreciată. Ascensiunea rapidă a interpretei s-a datorat în bună măsură celui care i-a fost mentor, apoi partener de viață, un om de mare cultură și un desăvârșit muzician. Chiar dacă după 10 ani drumurile lor aveau să se despartă, cei doi rămânând însă în relații amicale, dominate de respect,

Cu A. Ciceu

criză, neștiind însă că biletul de avion avea o dată precisă și că nu mai exista cale de întoarcere. Pentru Luminița începea o viață nouă, fiind așteptată pe

pentru că Adrian Ciceu și-a pus irevocabil pecetea pe stilul muzical al artei, pe gustul ei pentru tot ce e frumos și rafinat. În vara lui 2013, în Italia, Luminița Dobrescu a scris o sensibilă poezie, "Dedicație", cu o trimitere nostalgică la anii romantici ai tinereții lor, pe care cu siguranță o vom regăsi în volumul autobiografic la care lucrează interpreta. Între timp a început să cânte cu bigbandul Radiodifuziunii, dirijat de Paul Kuhn, care i-a devenit și producător.

În prezent Luminița Dobrescu locuiește în Italia, dar este foarte legată de tot ce întâmplă în viața muzicală românească, venind în țară de câteva ori pe an. De neînțeles este faptul că după 1990 n-a fost niciodată invitată să facă parte din juriu la "Cerbul de aur", tocmai ea, prima câștigătoare a Trofeului pentru țara noastră! Mai mult, a propus TVR să acorde la festival un consistent premiu purtându-i numele, propunere rămasă, iarăși inexplicabil, fără

Cu Frank Fischer

ecou la mai marii din Pangratti. Reîntâlnirea cu scena Teatrului Dramatic din Brașov s-a produs la selecția națională Eurovision din 2014, la 55 de ani de la triumful din 1969... Dar să nu uităm deseale apariții pe micul ecran, lansarea dublului album editat de Casa Radio printr-un concert memorabil pe scena sălii din str. Gen. Berthelot (album premiat de revista

"Actualitatea Muzicală"), precum și neobosita sa activitate muzicală. Astfel, de curând a venit la București pentru a înregistra în studioul lui Andrei Tudor compoziții în primă audiție ale lui Marcel Dragomir, colaborarea sa cu Florin Piersic anunțându-se de pe acum ca un eveniment al sfârșitului de an.

Mondo pop

M. ANTON

Lily Allen a revenit printr-un nou album intitulat "Sheezus". Titlatura aleasă nu este întâmplătoare, artista fiind inspirată de discul "Yeezus" lansat de Kanye West.

Damon Albarn, solistul formației Blur, a revenit în atenția publicului cu un album solo intitulat "Everyday Robot". Cel de-al patrulea single extras de pe acest material este intitulat "Mr. Tembo".

Jason Derulo feat. Snoop Dogg – Wiggle, cel de-al patrulea single de pe albumul de studio al lui Jason Derulo, intitulat "Talk Dirty". Născut în Miami, Jason Joel Desrouleaux este un artist de 24 de ani.

La doar 22 de ani, cei doi băieți din grupul **Klingande** au adunat pentru single-ul "Jubel" peste 13 milioane de vizualizări pe contul lor oficial de Youtube și se află pe primul loc în țări ca Italia, Germania, țările scandinave și Belgia. Format din doi studenți, Cédric și Edgar, grupul a fost înființat în decembrie 2012 și produce muzică electronică,

cu influențe jazz, house, dar și de saxofon. Cei doi membri Klingande au studiat muzica încă de la o vârstă fragedă, iar în adolescență au devenit DJ.

Young the Giant - formația americană de indie-rock a lansat un nou single intitulat "Crystallized". Acesta face parte de pe cel mai recent material semnat de band, "Mind Over Matter". Componența formației este următoarea: Sameer Gadhia (voce), Jacob Tilley și Eric Cannata (chitare), Payam Doostzadeh (bass) și Francois Comtois (tobe).

Lily Allen

Din Montréal la Dolhasca

Oana GEORGESCU

Nici nu a început bine Stagiunea 2014 – 2015, că au sosit și solicitările pentru turnee cu artiștii

Teatrului de Revistă “Constantin Tănase”, în frunte cu Stela Popescu, Alexandru Arșinel și Vasile Muraru. În țară și în străinătate. Toamna aceasta spectacolul “Vivat Revista!” s-a jucat în mai multe localități moldave: Suceava, Dolhasca, localitatea natală a marelui actor Alexandru Arșinel, pe scena Casei de Cultură care din 12 octombrie 2014 poartă numele, Onești (au deschis Stagiunea Teatrală la Cinema “Capitol”) și Botoșani, apoi la Mediaș și la Târgoviște (Teatrul “Tony Bulandra”). “Vivat Revista!” este un spectacol revuistic pe texte de Mihai Maximilian, Nae Lăzărescu, Octavian Sava, Vasile Muraru, Aurel Storin și Dan Mihăescu. Din distribuție fac parte Stela Popescu, Alexandru Arșinel, Vasile Muraru, Alexandru Lulescu, Adriana Trandafir, Valentina Fătu, Ana Maria Donosa, Adrian Enache și Daniela Tănase. Coregrafia spectacolului regizat de Cezar Ghioca e semnată de

Cornel Popovici, scenografia de Ana Iulia Popov, iar conducerea muzicală aparține compozitorului, dirijorului și orchestratorului Dan Dimitriu.

Turneul din Canada al celor doi mari actori Stela Popescu și Alexandru Arșinel, așteptați cu nerăbdare, ca de fiecare dată, în diaspora, a fost unul triumfal. Românii din Montréal, Ottawa, Toronto, Calgary, Edmonton și Québec i-au primit cu brațele deschise. Alături de ei a fost invitat în spectacol și rockerul Radu Dolgan de la Chișinău. Artiștii au marcat deschiderea celei de-a V-a Stagiuni Teatrale Românești în Canada 2014 – 2015, eveniment la care a fost prezent și interpretul Victor Socaciu, acum Consul General al României la Montréal.

“Sunt minunați, calzi și plini de umor și cu un spirit foarte tânăr” – scria pe Facebook Liliana Suciu din Calgary. “Iar spectacolele lor nu sunt la fel de la o seară la alta. Cine i-a văzut în cele patru orașe de pe coasta de Est: Québec, Montréal, Ottawa, Toronto - și știu pe cineva care i-a admirat în aceste patru seri la rând - poate depune mărturie vie că spectacolele lor sunt unice. Așa că nu ratați Calgary! Sau, mai degrabă, chiar dacă îi vedeți la Edmonton, dați o fugă și la Calgary și invers, căci aveți șansa să vă bucurați de ei de două ori în Canada, iar apoi doar la București”.

“Succesul și felicitările se adresează în mod deosebit și organizatorilor. Ne dorim cât mai multe astfel de evenimente, atât pentru români, cât și pentru

aceia care doresc să cunoască cultura românească” – posta un alt român din Canada.

“Am râs, ne-am bucurat, am cântat românește și am fost NOI, așa... cu sinceritate am fost NOI. Știu că un simplu “mulțumesc

turneu la căderea definitivă a cortinei <<Când reflectoarele s-au stins...>>. Stela și Arșinel au avut un spectacol simplu și frumos, cu

bun, cu haz și cu mare meserie. Un repertoriu care a plăcut și care a fost bine prezentat, live, cu acompaniament de negative difuzate în sistemul sălii, care este de cea mai bună calitate. Stela și-a păstrat acea candoare cu care a traversat timpul, împărtășind un umor dulce și un rafinement mai rar la comicii care îngroașă totul ca să obțină efecte. Stela e discretă, subtilă și nu face eforturi. Organicitatea ei o aduce rapid în contact direct cu spectatorul iar spectatorul este tentat de universul ei spiritual cu accente comic - muzicale în timp ce Arșinel are un umor mai batant cu o anume greutate artistică a unui actor care se simte bine în orice ipostază. De data asta l-am văzut mai mult în cea a cântărețului și a unui

S. Popescu, Al. Arșinel

Stela Popescu și Alexandru Arșinel” nu este de ajuns pentru toate momentele frumoase pe care ni le-ați dăruit, pentru clipele de neuitat și pentru emoțiile trăite. Oamenii au nevoie de lacrimi de bucurie, de îmbrățișări calde, de gesturi tandre, de vorbe frumoase, de sinceritate, de încredere și de finaluri fericite. Pentru toate acestea, Oamenii au nevoie de Oameni. Vă iubim, vă respectăm, și ne este dor deja de dumneavoastră. Sperăm să ne revedem curând”... Așa au continuat să... sune toate mesajele românilor stabiliți în Canada la adresa celor doi mari actori.

“Oamenii diasporei vor să vadă vedetele din România care apar la televiziune sau despre care se vorbește” – mărturisirea Sergiu Cioiu, reputatul actor, cântăreț și compozitor român stabilit în Canada. “Eu am făcut multe spectacole pentru români, dar sunt mai exigent cu locurile în care se desfășoară un spectacol. Am organizat spectacole de poezie, de teatru, de divertisment. Acum sunt mai comod și mai circumspect cu un public căruia îi plac manelele, folclorul urban și zgomotul. Probabil voi face un spectacol de

scheciuri cunoscute, dar care au haz și sunt bine jucate, totul foarte bine articulat de un adevărat recital

show-man. Dacă aș avea un buget serios aș monta o întreagă revistă cu dansatori și big-band în jurul lui. Ar fi o mare lovitură... A fost plăcut și m-am bucurat să-i reîntâlnesc.”.

Sergiu Cioiu a stat de vorbă cu cei doi mari artiști și în studioul din Montréal al Romanian LIVE TV from Canada.

Despre interpretul Radu Dolgan, Cioiu a spus că “a fost exploziv și plin de viață, modest și cu calități specifice genului. A onorat memoria tatălui său, despre care a vorbit frumos, recomandându-se la începutul microrecitalului său. Sigur că avea nevoie de un altfel de public, într-un context diferit. Sala a reacționat călduros și l-a integrat. A fost o seară plăcută la care spectatorii entuziaști s-au încălzit pe parcurs”.

Vasile Muraru

de cântece susținut de Arșinel, în mare formă vocală, cu un spirit

Zbor spre glorie

Rodica VLAICU

Cu multe decenii în urmă, celebrul artist italian Domenico Modugno compunea și lansa șlagărul “Volare”, care se cântă și azi cu același succes ca atunci, analogia între “a zbura” și “a cânta” fiind cuceritoare. Mutându-ne în Moldova noastră, la Târgu-

Neamț, descoperim un remarcabil festival internațional, “Volare”: chiar așa, ce e mai frumos decât să oferi unui copil șansa de a zbura, metaforic vorbind, către culmile înalte ale artei interpretative? Sigur, înzestrările și pregătirea diferă, unii se înalță ca vulturii și ating cerul, alții sunt porumbei sau vrăbiuțe, dar tot ce contează este că există asemenea manifestări puternice, bine organizate, adevărate rampe de lansare pentru vocile de mâine.

Asociația culturală “Star” din Piatra-Neamț a “convocat” la a V-a ediție zeci de concurenți, de la 6 la 18 ani, din Italia, Rusia, Republica Moldova, Bulgaria, Belarus, Ucraina și România, structurați pe 5 categorii de vârstă. Din juriu, alături de invitați de peste hotare, au făcut parte Viorel Gavrilă, Viorela Filip și Cristian Alivej, aceștia însă doar pentru secțiunea de Interpretare,

fiindcă a existat și un concurs de Creație (e foarte bine, copiii au nevoie e melodii noi și atractive, pentru a nu face apel doar la cântece străine, cum se petrec lucrurile la concursurile televizate, care, ca și cele pentru adulți, ne propun doar imitatori!). Trofeul suprem de la Creație a revenit melodiei “Visul ca un înger”, muzică și versuri Viorela Filip; am scris “suprem”, fiindcă s-au mai acordat două Trofee – Creație pentru copii (“La dentist”, muzică și text Mirela Bulete) și pentru adolescenți (“First love”, muzică și text Sergiu Rudichi). La Interpretare, Marele Premiu a plecat la Cluj-Napoca, în bagajele lui Rareș Mariș, 14 ani, în timp ce trofeele pe secțiuni au fost câștigate de Sabrina Aniculăesei, Roman (6-8 ani), Izabela Ciudin, Piatra-

Neamț (9-10), Rodion Mezhevici, Rusia (10-11), Paula Ilie, Piatra-Neamț (12-14 ani), Alina Beleasova, Belarus (15-18 ani). Între semnatarii celor 7 lucrări distinse cu premiul I la Creație întâlnim nume cunoscute în această mirifică lume a muzicii ușoare pentru copii și adolescenți, cum ar fi Viorela Filip, Cristian Alivej, Marcel Iorga, Claudiu Bulete, Aurel Petru Toma. Pentru a vă da seama de amploarea acestei manifestări excepționale subliniem că doar cu premiul I de Interpretare, la cele 5 categorii de vârstă, au fost recompensați 20 de soliști – ne pare tare rău că nu putem transcrie numele tuturor (nu mai vorbim de ceilalți laureați), dar îi așteptăm cu noi performanțe,

inclusiv internaționale, ca aici, pentru a ne ocupa de fiecare dintre ei! Atractivitatea spectacolelor a fost sporită de ilustrațiile coregrafice asigurate de trupe din Piatra-Neamț, Cluj-Napoca, nemaivorbind de “The Stars”, formație alcătuită din copii din Târgu-Neamț aflați sub tutela Asociației culturale “Star”, organizatoarea mai mult decât merituosă a

Femina

M. ANTON

ALEXANDRA STAN. Ne oferă o piesă pop, "Give Me Your Everything", cu un sound proaspăt, urmând tiparele stilului său consacrat. Muzica și versurile: Șerban Cazan, Alexandra Stan, Lee Anna James. Alexandra Stan a impresionat încă de la debut cu piesa "Lollipop", care a ajuns până pe teritoriul american, iar mai apoi a cucerit întreaga lume cu "Mr. Saxobeat", care a atins cifra de 10 milioane de copii vândute. Interpreta continuă să fie prezentă în topurile din străinătate cu piese ca "Dance" sau "Cherry Pop". Regia videoclipului: Alex Ceaușu.

INNA lansează 4 noi piese reunite în EP-ul "Summer Days", în fiecare săptămână câte o nouă piesă: "Take me higher", "Low", "Devil's Paradise", "Body and the sun". EP-ul "Summer Days" se va adăuga altor piese lansate anul acesta: "Cola Song", cântată în colaborare cu J. Balvin, și "Good Times" feat. Pitbull. Inna, în septembrie și octombrie, a străbătut America Latină și Japonia pentru o serie de concerte. Inna, în "Fata din rândul trei", își re trăiește povestea vieții, din perioada în care își purta

evenimentului. Ca de obicei, organizatorii i-au luat pe copii în tot felul de excursii nemaipomenite (la Casa memorială Ion Creangă, la rezervația de zimbri, la Mânăstirea Neamț, la Cetatea Neamțului), oferindu-le și o seară la discotecă, unde participanții s-au înfruptat pe săturate din cele 5 torturi, simbolizând edițiile de până acum ale festivalului "Volare".

Dar nici nu s-a încheiat bine acest festival, că organizatorii au profitat de "încălzirea" atât de reușită și ne-au invitat, la Galleria Mall din Piatra-Neamț, la a IV-a ediție a unei manifestări deschise talentelor din România și Republica Moldova, "Ziua Zâmbetului de copil", ocazionată de "Ziua mondială a zâmbetului" (uite că am aflat că există și așa ceva!). Trofeul festivalului a revenit Laurei Macoviciuc, 17 ani, din Botoșani, celelalte distincții la categoria 6-9 ani fiind denumite inspirat, în ordine, "Trofeul mini star", "Trofeul smile star" și "Premiul mini star" (18 laureați!). La 10-13 ani s-

au înmănat "Trofeul junior star", "Trofeul smile star" și "Premiul junior star", fiind "doar" 9 laureați (în ce ne privește apreciem din toată inima această generozitate, încurajarea fiind cea mai importantă la nivelul speranțelor cântecului), iar la 14-17 ani au plecat acasă cu "Trofeul young star" și cu "Trofeul smile star" (n-ar fi rău însă să încercăm să denumim și în limba

Viorela Stoian

română premiile, inspirându-ne eventual din scrierile lui Ion Creangă!) 5 concurenți. A existat, ceea ce nu se prea întâmplă în alte părți, și o competiție deschisă grupurilor, în care s-au conferit două Trofee duetelor alcătuite din Laura Macoviciuc (Botoșani) și Andrei Cișlariu (Dorohoi), respectiv Emilia Mihuț și Theodor Giurcanu (Iași). În seara de gală, Inga Lupu (Rep. Moldova), membră a juriului, a interpretat o arie de operă (s-ar impune ca pe viitor să fie invitați în juriu profesioniști din aria muzicii ușoare...), la ambele festivaluri recenzate aici impunându-se, prin farmec și spontaneitate, în postură de prezentatoare, Viorela Stoian,

una din cele mai titrate soliste ale generației sale, cu zeci de premii internaționale la activ (normal că n-a mai concurat, cucerea toate trofeele!); ea a fost secondată de experimentatul Victor Mihalache.

ghiozdanul în spate și se așeza cuminte în banca din rândul trei, până în prezent, când a ajuns să își poarte farmecul și vocea în toată lumea. "Fata din rândul trei" a fost lansată chiar de ziua sa de naștere, o zi pe care Inna a ales să o dedice fanilor, dar și colaboratorilor și prietenilor de la casa de discuri Roton, cărora le-a făcut o vizită.."

Concursuri

Florin-Silviu URSULESCU

Festivalul-concurs Posada Rock 2014.

Organizat de Asociația Rock Culture în parteneriat cu Ministerul Culturii, Primăria Municipiului Câmpulung: trei zile pe Stadionul Municipal din Câmpulung Muscel. Marele Premiu al ediției 2014, în valoare de 1000 de euro, a fost adjudecat de formația SINSCAPE din București. În palmares: Premiul I, 600 de euro - Greenish (Galați); II - 300 de euro: Subliminal Damage (Iași). III: Untold Faith (Carei). Mențiuni: Symbolic (Câmpulung Muscel). Din cele 12 formații care s-au calificat mai amintim: Bronx (Târgu Mureș); Phobia: Mindcage Escape; Red Magnetic (București); Hathor (Galați); Beauty And The Rat (Iași); Hybrid Symphony (Sighetul Marmăției). Câștigătorii acestei ediții au fost desemnați de către juriul format din Cristi Gram, Gabi Nicolau „Guriță”, Alex Revenco, Bogdan Trîmbaciu, Răzvan Brăileanu și Raul Ștefan. În recital: Focuri, Days of Confusion, Bucovina, Neutron, Tiarra, Dirty Shirt, Kempes, Masked Toys, Awake și Vespera. Un eveniment de succes.

Festivalul Internațional de Poezie și Muzică Folk – XVII. Organizat de Casa de Cultură Calafat, Primăria și Consiliul Local Calafat și A.P.L.O.M.B. Calafat. Ca întotdeauna sufletul evenimentului este prof. Dan Vană, cel care a ținut în viață un demers unic în Europa.

De la prima ediție, cea din 1995, au fost prezenți și „poetii cu chitara” din Bulgaria. conduși de președintele Uniunii Scriitorilor din Bulgaria, el însuși cantautor. În Tabăra Folk s-a mai cântat în limbile sârbă, rusă, poloneză, franceză, engleză.

Peste 50 de artiști, inclusiv grupuri folk, au figurat pe afișul ediției 2014 a Taberei organizate în Portul

Eric Emre, J. Laco

Dan Vană

Calafat (la acest festival nici un artist nu este remunerat): Doru Stănculescu, Sorin Minghiat, Eugen Avram. Ioan Gyuri Pascu, Vlady Cnejevici, Mircea Vintilă, Mircea Baniciu, Mircea Bodolan, Vali Șerban, Ovidiu Mihăilescu și trupa „JOI”, Cosmin Vaman și Alexandra Andrei, Andrei Păunescu, Bebe Paraschivescu. Florin Tomici, Stefan Gheraksiev și Grupul „Denvar”, din Plovdiv.

În cadrul evenimentului și-au lansat albume Cristian Buică, Nicu Alifantis, Cristian Corcioveanu, Vasile Mardare și Walter Ghicolescu. În program au fost și câteva lansări de cărți, semnate de Teodora Ionescu, Dinu Olărașu, Spiridon Popescu, George Stanca, Liliana Hinoveanu, Horia Stoicanu.

Gala Folk You! Florian Pittiș: 10. Organizată în cadrul Zilelor Bucureștiului, două zile de muzică și

poezie, de Asociația Mișcarea de Rezistență și ArCuB în Piața George Enescu, deoarece, începând din 2011, Festivalul de la Vama Veche (ajuns acolo la ediția a zecea) se desfășoară și în Capitală.

Au cântat: Claudiu Iulian Pălălae (câștigătorul Trofeului Folk You! Florian Pittiș), Alexandru Andrieș, Antract, Emeric Set, Minculescu & Nuțu Olteanu Supergrup, Taxi, Vama, Dinu Olărașu, Alina Manole Band, Ducu Bertzi & Mihai Neniță, Florin Chilian, Byron, Nicu Alifantis & Zan.

Festivalul Național de Folk „Tulcea FolkEST”, la a VII-a ediție. Eveniment desfășurat pe scena Sălii Mari a Centrului Cultural „Jean Bart” Tulcea, fiind organizat în parteneriat cu Primăria Municipiului Tulcea, sub egida Consiliului Județean Tulcea.

Evenimentul (directorul festivalului - referent Bogdan Pascal) are caracter de concurs cu două secțiuni, limita de vârstă pentru participare fiind de 35 de ani. Cele două zile de concurs au adus pe podium opt concurenți la secțiunea interpreți individuali, la secțiunea grupuri vocal instrumentale participând șase trupe de folk. În recitaluri - Costel Vlase, din Tulcea, formația „Strada Mare”, din Galați, iar duminică Cosmin Vaman și Alexandra Andrei, urmași de Emeric Imre, acompaniat de Jimi Laco.

SinScape

Juriul, prezidat de Emeric Imre, a acordat premii în valoare de 52.000 lei. Pentru secțiunea interpreți au fost acordate două mențiuni în valoare de 200 lei fiecare - Andrei Dunaev, din Sulina și Ștefan Balaș, din Câmpina, iar la

secțiunea grupuri vocal instrumentale, mențiuni în valoare de 300 lei - grupurile **t u l c e n e** „Scherzo” și „More than words”. Premiul pentru popularitate, în valoare de 300 de lei - tulseanul Cristian Mihai, iar Raluca Gabriela Marinescu din

Caracal, a primit Premiul Special al Juriului, 400 de lei. La Secțiunea Soliști premiul de 800 de lei l-a obținut Ștefana Ganea - Iași, iar la Secțiunea grupuri, în valoare de 1200 de lei - duetul ieșean Ciprian

Cotruță și Claudiu Cârștean. Grupul

I. Gyuri Pascu

„Descântec” tot din Iași, a câștigat Marele Premiu, în valoare de 1500 de lei și trofeul festivalului,

Femina

SILVIA LĂUNEANU, cu studii îndelungate în domeniul muzical și un palmares de 33 de premii internaționale, dar și cu experiență de 11 ani în grupul De La Vegas, alături de Daniel Robu, muziciană, care îmbină vioara și vocea în show-urile ei, lansează single-ul pe ritmurile pop reggae compus în totalitate de ea și videoclipul „Îmi place tot la tine”, echipa de producție fiind formată din Mihai Georgiadi și ID Multimedia.

JULIE MAYAYA lansează „When I Come”, o piesă de inspirație disco, cu accente funk și soul ce ne trimite cu gândul la divele muzicii disco ale anilor '70, '80. Single-ul a fost compus de Ciprian Lemnaru pentru Universal Music Romania și a fost înregistrat în studiourile Chill Brothers.

DYA. După ce a cucerit topurile muzicale cu „Stai” și „Don't Know”, lansează single-ul „Perfect play”. Simpatica artistă optează acum pentru o nouă transformare și ne prezintă un lyric-video vesel, care evidențiază inocența și adolescența. Piesa este compusă alături de Costi Ioniță, el fiind cel care a preluat-o pe Dya, descoperită și „botezată” de Eugen Ungureanu, și care s-a ocupat de producția single-urilor lansate până acum de tânăra solistă. De la lansarea primului single și până în prezent, s-au produs multe schimbări în viața sa. După terminarea liceului, Dya a început cursurile unei facultăți de jurnalism și s-a mutat de la Iași la București.

ELLIE WHITE. Videoclip pentru piesa *ZI CEVA*; filmările videoclipului au durat 3 zile, echipa de producție dorind să surprindă dinamica și efervescența londoneză, iar Ellie este filmată în cele mai reprezentative locații ale metropolei engleze. Ellie a ales să lucreze cu Alex

Ceașu, regizorul alături de care a colaborat la patru videoclipuri.

MINOLA lansează un nou videoclip, pentru piesa „Legal way to be high”, o colaborare inedită cu Admiral

Dya

C4C, un artist originar din Nigeria. „Cu dragostea nu încalci legea, nu deranjezi, nu distrugi”, a explicat Minola titlul noii sale piese. Noul single, compus și produs în studioul Tommo Production, este o piesă reggae dancehall și beneficiază și de un videoclip dinamic în regia lui Alex Ceaușu.

FELI, artista remarcată la Vocea României a lansat single-ul „Cine te crezi?”, alături de HaHaHa Production și Cat Music, compus de Feli, alături de Șerban Cazan și Smiley. Clip în regia lui Catrinel Dănăia ă, filmat într-un vechi conac boieresc. Artistă a cântat într-o trupă pop-rock („Aliens”), a lucrat alături de Edi Schneider (Dj Phantom), s-a îndreptat către sfera hip-hop, apoi către pop.

„Albastru de Voroneț” by Liza Panait, cu Adrian Naidin

Oana **GEORGESCU**

Adrian Naidin a absolvit Liceul de Muzică „Sigismund Toduță”, la clasa profesor Gabriela Todor, care a avut un rol decisiv în formarea lui ca violoncelist, și Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, secția Violoncel și muzică de cameră. S-a perfecționat cu Mischa Maisky, cel supranumit „Paganini al violoncelului”. A debutat în 1998 la Opera Maghiară din Cluj-Napoca. Compune și interpretează muzică de teatru, a susținut concerte de muzică tradițională românească (violoncel, caval, voce) și de jazz cu influențe românești („Damian’s Fire” și „Painting with Music”, alături de Damian Drăghici), iar din 2001 cântă în Orchestra Națională Radio. Alături de aceasta, în 2010 a susținut un concert de flamenco alături de Lucas Molina (percuție și dans) și Alexandra Toader (violă) și un concert de compoziții proprii - „Let’s Vibe”, dirijor Jin Wang, soliști Alexandru Tomescu (vioară) și Adrian Naidin (violoncel acustic, violoncel electric, voce).

Este protagonistul uneia dintre cele mai în vogă producții ale TNB, spectacolul „Caramitru-Mălăele, câte’n lună și în stele”. Un „duel cu vorbe de duh, versuri alese, umor fin și o muzică desăvârșită”, pe strunele violoncelistului Adrian Naidin. Spectacolul este o excelentă provocare pentru cei doi mari actori, care explorează cu umor „subtilități ale minții și colțuri secrete ale sufletului” luându-i drept...martori pe Shakespeare, Topârceanu sau Nichita Stănescu. Violoncelistul Adrian

Naidin este cel care redă ritmurile acestui spectacol neconvențional de cuvinte. „Rostit, sunetul ar putea deveni cuvânt” - spunea el. „Sunt întâlniri între cuvânt și sunet. Ambele au aceeași origine: spiritul. Ambele vin din suflet”. „În continuarea vieții dumneavoastră trebuie să râdeți, pentru că râsul este muzica sufletului, să vă jucați, este secretul tinereții și să iubiți, este rațiunea de trăi” - a adăugat Horațiu Mălăele.

Peste 600 de persoane au asistat la prezentarea celei mai noi colecții semnate de Liza Panait și intitulată simbolic „Albastru de Voroneț”. O colecție

A. Naidin, L. Panait

spectaculoasă, impresionantă și prin numărul mare de ținute vestimentare inspirate din portul popular românesc care au defilat pe podium pe muzica live a violoncelistului Adrian Naidin.

„Această colecție a fost pentru mine un vis și o provocare” - a spus Liza Panait „Este ca vis etern al folosirii filonului tradițional pentru a crea ceva elegant, inedit, inspirat din tradițiile folclorice din Bucovina, Moldova, Maramureș și până în Sudul României. Am vrut să surprind esența portului românesc, spiritul său puternic și delicat și le-am transpus în actualitate”.

Ca de fiecare dată, Liza Panait și poveștile pe care le-a țesut în jurul colecției sale „Albastru de Voroneț” i-au făcut pe toți cei prezenți să se reîndrăgostească de rădăcinile, de tradițiile autentice și de arta populară românească. Tema folclorică reprezintă unul din trend-urile importante pentru acest sezon, iar muzica live asigurată binecunoscutul Adrian Naidin, alături de Gabriel Bălașa și DJ Alin Florescu au completat un fashion-show total. (Foto: Sebastian Oros)

Dj A. Florescu, A. Naidin, G. Bălașa

Duete

Dorin MANEA

BOIER BIBESCU - MIHAI MĂRGINEANU. O neașteptată colaborare muzicală - "Pentru că pot" - și un videoclip, regizat de Richard Stan și Claudiu Stan (Vision Production). Bibescu a semnat cu casa de discuri Roton și s-a lansat pe piața muzicală autohtonă în anul 2011 cu hitul "Dan Spătaru", iar în calitate de producător muzical a lucrat pentru nume sonore din industrie.

ELENA GHEORGHE - GLANCE. Cu aproape 7 milioane de vizualizări pe canalul de Youtube al Cat Music, single-ul "Mamma Mia (He's italiano)", al doilea feat al Elenei cu Glance, urcă în topurile muzicale din Spania, Polonia, Italia. Elena Gheorghe nu se află la prima reușită de acest gen. Hituri ca "Disco Romancing", "Hot girls" (feat Dony), "Midnight Sun" sau "Amar tu Vida" s-au clasat pe prima poziție în topurile muzicale din Europa și Japonia.

JO - DORIAN POPA. Single "Dragoste nebună", compus de interpretă, alături de Boier Bibescu, Alex Cotoi, Nonis G și Adrian Tuțu, pentru care cei doi artiști au filmat un videoclip în regia lui Alex Ceaușu. Este primul videoclip filmat și lansat de către solistă, după ce în urmă cu câteva luni a colaborat cu Uddi pentru single-ul "Lasă-mă pe mine".

DENISE - CRBL. Videoclip și single - "Bună dimineața". În videoclipul semnat de Black Film apare și Red Caps, formația cu care

CRBL s-a hotărât să meargă în concerte. CRBL are un prim album - "Ce-avem noi aici ?" - pentru vânzările căruia a primit Discul de aur, din partea Cat Music.

CRISS ȘI VLAD (ONE). Au pregătit cel de-al treilea videoclip din carieră, pentru piesa "Superstare". Cei doi au filmat videoclipul în timpul celei mai recente vacanțe în Grecia, la Acropole și la lacul Marathon. Criss și Vlad au lansat un album,

Criss și Vlad

"Aprinde un vis", trei single-uri, "Un nou început", "Till the end of time", "Run for love", și două videoclipuri.

MOSSANO - AMI. Videoclip pentru piesa "I promise you", compusă de Adi Colceru. După "Indianotech" și "Zingarinho", continuă seria hiturilor lansate de Mossano și compuse în studiourile DAV7. O coproducție Cat Music și Media Pro Music, videoclipul, regizat de Florin Botea, este filmat pe litoralul Mării Negre. Cu o experiență de peste zece ani în muzică, Mossano își începe cariera ca DJ resident, iar Ami a ajuns în topuri cu "Otra vez", "Trumpet lights" și "Déjà vu", interpretat împreună cu Grasu XXL.

Mossano, Ami

50 de ani de muzică de film

O splendidă colecție de 47 de partituri, gravate pe 2 CD-uri, ne oferă Uniunea cineaștilor din România. Este vorba de o antologie, semnată Ileana Popovici și Horea Murgu, realizată prin intermediul Asociației autorilor de coloană sonoră din cadrul UCIN – o adevărată istorie a muzicii de film din 1958 până în 2013, din pelicule memorabile, pe care arareori le mai vedem difuzate pe la vreun post de

televiziune. Compozitori de marcă au colaborat cu cinematografia, dăruindu-ne adevărate bijuterii muzicale regăsite cu încântare în această antologie. Este vorba de Mircea Chiriac, Theodor Grigoriu, Gheorghe Dumitrescu, Dumitru Capoianu, Richard Oschanitzky, Tiberiu Olah, Liviu Glodeanu, Cornel Țăranu, Lucian Meșianu, Cornelia Tăutu, unii dintre ei fiind solicitați frecvent de regizori. La începutul anilor '70 aceștia din urmă au început să apeleze și la compozitori venind din zona mai "lejeră" a muzicii, a căror inventivitate melodică a născut și primele mari șlagăre lansate pe marele ecran. În această categorie ar intra Temistocle Popa, Dorin Liviu Zaharia, Horia Moculescu, Radu Șerban, George Grigoriu, Paul Urmuzescu, Adrian Enescu, Anton Șuteu, Cornel Fugaru, Vasile Șirli, Florin Bogardo, Marius Țeicu, Dan Ștefănică, Petru Mărgineanu. Prin strădania celor doi oameni de muzică (Ileana Popovici a jucat și a cântat în câteva filme importante), avem în față un document

remarcabil, dar și cu o puternică încărcătură emoțională...

„Actorii cântă” (CD de autor Margareta Pâslaru)

Cunoscută ca o mare vedetă a cântului, Margareta Pâslaru este, se știe mai puțin la nivelul publicului larg, o valoroasă compozitoare și autoare de versuri. Mai puțin popularizate sunt, acum, însușirile sale actricești, probate în numeroase roluri pe scenă și pe marele ecran. Făcând parte din mica familie a actorilor și totodată având eforturi permanente în zone caritabile, nu este de mirare că s-a alăturat Campaniei Naționale Artiștii pentru Artiști: toate drepturile de

autor care i se cuvin din comercializarea acestui CD cu 20 compoziții proprii se duc la UNITER – Fondul de solidaritate teatrală.

Au răspuns chemării sale, pentru a colabora „pro bono” la acest proiect umanitar, în ordinea „intrării în scenă”: Emilia Popescu, Marius Manole, Maria Buză, Mihai Bisericanu, Marius Bodochi, Silviu Biriș, Mirela Jienescu, Rodica Mandache, Corina Chiriac, Florin Zamfirescu, Ovidiu Niculescu, Anca Sigartău, Gelu Nițu. Unii sunt obișnuiți cu cântul, din musicaluri sau chiar concerte (nu vorbim doar de Corina Chiriac), ceilalți înlocuiesc amplitudinea vocală prin interpretări expresive și emoționale. Vocea Margaretei apare doar la „Rugăciune” – solo și „Lasă-mi, toamnă, pomii verzi” - grup vocal.

Înregistrările au fost efectuate

în studioul Jolt și Andrei Kerestely, cu ajutorul lui Ștefan Cazacu (violoncel), Capriel Dedeian (chitară acustică), Marcian Petrescu (muzicuță), orchestrațiile fiind semnate de Călin Grigoriu, A. Kerestely, George Natsis, Mircea Drăgan, Radu Goldiș, George Popa.

Și ca eveniment caritabil și ca realizare artistică discul are o importanță indiscutabilă: un artist mare cu o inimă mare ne dă încă un exemplu de conduită exemplară. N-ar fi rău ca și alți artiști, din generațiile tinere sau mai puțin tinere, să-i urmeze pilda.

BZN: „Drumurile noastre”

În timp ce toți artiștii invitați în recital la festivalul internațional „Dan Spătaru”, ediția a 9-a, de la Medgidia, s-au rezumat la a-și etala propriul repertoriu (doar Aurelian Temișan, spre cinstea lui, a făcut excepție, pregătind cu formația sa nu mai puțin de 4 șlagăre ale lui Spătaru), iată că o titulatură faimoasă, cum este BZN, n-a stat

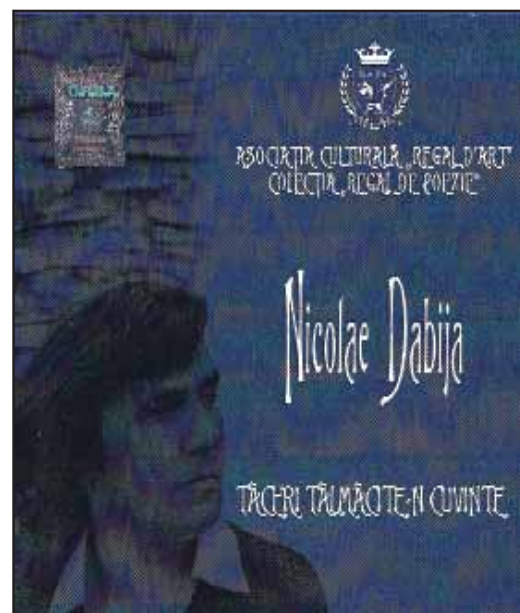

pe gânduri și a venit la festival cu o „colaborare” inedită, peste timp, audio-video, cu Dan Spătaru! Jan Keizer și Anny Schilder au propus publicului, la standul specializat din foyer, acest produs emoționant, ce conține atât varianta audio, cât și videoclipul, care a fost proiectat pe ecran în timpul evoluției lor pe scena din Medgidia. Jos pălăria, BZN, iată un gest de respect față de public, de organizatori și față de colegul de breaslă omagiat!

Nicolae Dabija: „Tăceri tălmăcite-n cuvinte”

Din fericire, minunatele versuri ale poetului basarabean nu sunt însoțite de tăceri, ci de muzica extraordinară pe care ne-o propun renumitul compozitor Eugen Doga și taragotistul, nu mai puțin faimos, Dumitru Fărcaș. După volumul de colecție consacrat poetului, Asociația culturală “Regal d’art” (doamna Lili Bobu este absolut admirabilă!) ne aduce în case această transfigurare a versului prin

muzică. Despre Eugen Doga, N. Dabija scrie: “Arta domniei sale este o ripostă dată zeilor”, iar Dumitru Fărcaș este creionat la fel de elogios: “Muzica maestrului Fărcaș este o singură rugăciune, într-o nesfârșită înălțare și necuprinsă vibrație”. Cele 33 de momente muzical-poetice au beneficiat de masterizare și aranjament muzical din partea lui Cătălin Bălăniuc și Eugen Ipate (Teatrul “Mihai Eminescu”, Botoșani), materialul muzical fiind realizat cu sprijinul BPM Music & Recording.

Paiul din ochiul altuia

Cum suntem singura publicație muzicală profesionistă din domeniu, mai c-am spune că este normal că doar noi am semnalat dezinformările crase și informațiile eronate vehiculate în legătură cu Damian Drăghici, puse evident în circulație chiar de fostul instrumentist (pentru că acum a abandonat muzica în favoarea mult mai profitabilei activități politice, fiind, pare mai greu de crezut, europarlamentar). Doar jurnalistul și scriitorul Aurel V. Zgheran a încercat să demonteze în câteva articole farsa așa-zisului premiu Grammy care ar fi fost cucerit de Drăghici, dar ce face așa-zisa “presă” preocupată mai mult de silicoane și lenjerie intimă? Preia ad litteram tot felul de prostii, fără o minimă documentare. Și ce simplu este acum, în epoca internetului: dai căutare pe google la premiile Grammy și constăți, într-un minut, că nu există nici un câștigător cu numele D. Drăghici! Mai ales că, dacă tot scrii aberația asta, firesc ar fi ca fraza să continue, informând CÂND și PENTRU CE MATERIAL MUZICAL s-a produs marea victorie, “unica românească”... Știm că s-a umplut țara de “facultăți de jurnalism”, multe private, până și o cunoscută cântăreață de manele anunța la televizor că e studentă la ziaristică, așa că nu ne mai mirăm de nimic. Nici măcar de faptul că Maria Ungureanu, în cotidianul “Ring”, crede că “Damian & Brothers” înseamnă că Drăghici ar fi cântat cu... frații săi (dacă punea între ghilimele mai înțelegeam...). Articolul se ocupă de datoriile mari pe care le-ar avea Drăghici, dar cum se cunosc câștigurile europarlamentarilor nu ne mai facem probleme (oricum nu ne făceam!). Dar ceea ce se cere argumentat jurnalistic, cu date și nume precise, este atunci când

semnata scrie fără să clipească despre Damian Drăghici: “A fost descoperit de o renumită casă de producție muzicală (care?), a mers la școală în America pentru a studia muzica (unde, la ce universitate? O simplă diplomă ar lămurii lucrurile), a pătruns în lumea bună a artiștilor din Los Angeles, a lansat 17 albume (?! În ce catalog

găsim cele 17 albume D. D.?) și este coautor la coloana sonoră a filmului “Pirații din Caraibe. La capătul lumii” (afirmație la fel de nesustenută ca și cea cu premiul Grammy: uitați-vă pe generic la autorii muzicii, nici urmă de D. D.!). Am mai spus-o și o repetăm: Damian Drăghici a cântat la nai în câteva piese de pe albume NOMINALIZATE la premiile Grammy, dar asta nu înseamnă că și-a și adjudecat respectivul “Oscar” al muzicii (chiar așa, de ce nu apare în fotografiile cu el în mână sau pe scenă în seara decernării? Dar e mai simplu să publici aiureli decât să-ți pui elementare întrebări...). Tot așa, poate a cântat la nai în banda sonoră a filmului citat, dar asta nu înseamnă că este... coautor! Marele Gheorghe Zamfir n-a susținut niciodată că este coautor al muzicii filmelor “Kill Bill” sau “Marele blond”, deși piesele lui, interpretate la nai, au făcut carieră în banda sonoră a respectivelor pelicule. Să sperăm că Damian Drăghici nu-și trece toate aceste elucubrații în CV-ul de la Parlamentul European, s-ar putea ca acolo să mai fie și jurnaliști adevărați! (Dr. Bărnă)

Muzicienii români din diaspora (IX)

Doru IONESCU

Cu precizarea că emisiunea „Lumea și Noi” de la TVR Internațional a revenit cu ediții în premieră în noua grilă de programe lansată în octombrie 2014, continui enumerarea subiectelor din fiecare vineri, ora 20.30.

GIA IONESCU (Toronto, Canada) Pianist care apucase să-și facă un nume pe scena jazz și rock din România anilor '80, Gia Ionescu a plecat din țară după Revoluție, până la sora sa, în Israel. Îl cunoaște pe muzicianul român Peter Wertheimer și cântă cu el, definitivându-și și studiile muzicale. Tot întâmplător ajunge și în Canada... de unde vreme de un deceniu nu se mai întoarce, pentru că intră în branșa muzicii preferate... până peste cap. Intervievat cu noroc, între Shanghai, New York și o escapadă braziliană, Gia povestește despre colaborările sale muzicale cu instrumentiști impresionanți și cântă de toate cele, inclusiv teme românești! Filmarea unui concert la Toronto, aptă oricând de un DVD, spune însă mai multe decât orice interviu!

O. C. Chițu

OANA CĂTĂLINA CHIȚU (Berlin, Germania) De loc din Humulești, și-a dorit dintotdeauna să cânte, dar urgențele adolescenței i-au fost impuse în altă direcție. Însă imediat după 1989 a avut ocazia să călătorească liberă în toată Europa. S-a oprit în prima metropolă vizitată, pentru că și-a găsit rostul – să cânte! Astăzi, nu doar Berlinul știe cine este Oana Cătălina Chițu, ci tot continentul. Căsătorită cu un muzician acordeonist, solista – acompaniată de un întreg grup de instrumentiști din est – face senzație reinterpretând tangori bucureștene interbelice ori cântecele nemuritoarei Maria Tănase, lansate și pe două discuri impresionante. Concertul filmat în 5 iulie 2014 la Ulm (Festivalul Dunării) a putut fi văzut astfel și de către românii din țară, unde Oana nu a găsit până acum deschiderea unui organizator. În pregătire – melosul lăutăresc, tot din România.

MANUELA CARA (Montreal, Canada) Fiica violonistului și șefului de orchestră George Carabulea a plecat din România după Revoluție, împreună cu familia. Cu succese notabile în jazzul autohton, Manuela și-a găsit repede de muncă peste ocean ca solistă, acompaniindu-se la pian ca one-woman-show. Una dintre revenirile acasă s-a datorat înregistrării unui disc cu reputatul Jancy Korossy și cu eleva acestuia Ramona Horvath, în 2010. După dispariția maestrului, s-a întors pentru un alt proiect, alături de actrița Anca Sigartău (două voci / două pian), în plină dezvoltare în 2013, la ora interviului. Și și-a tot amânat plecarea din București până la difuzarea emisiunii!

MIRCEA TUDORAN (Köln, Germania) este unul dintre muzicienii

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA
COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

Al. I. BĂDULESCU, Corina BURĂ, Mihai-Alexandru CÂNCIOVICI, Grigore CONSTANTINESCU, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Doina MOGA, Mariana POPESCU, Vasile PRUTEANU, Constantin-Tufan STAN, Florin-Silviu URSULESCU, Alex VASILIU, Damian VULPE

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x

români cu activitate neîntreruptă din anii '60, că aceasta s-a derulat în România, Germania, Turcia ș.a.m.d. A cântat în supergrupuri cu mari muzicieni, de la Rolf Albrich, Sincron, Radu Goldiș și Marius Popp până la propria trupă din străinătate, Michael Tudor Band. Dar tot timpul s-a întors spre România, așa cum o făcuto-în urmă cu un an, pentru un proiect în memoria lui Cornel Fugaru, Sincron Revival, 100% românesc, de la repertoriu la componentă. Din păcate, Tudoran nu a găsit încă mijloacele optime de colaborare cu showbiz-ul românesc, prin urmare peste vară a cântat din nou în Turcia.